

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Περὶ τῆς ἐστὸς ἐξετάσεως καὶ τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ θομάτων αὐτῆς
ὑπὸ Δ. Κ. Παπαγεωργίου.—Μία ἀνάμνησις, διήγημα ἐκ τοῦ
γαλλικοῦ ὑπὸ Κ. Δ. Τ. (συνέχεια).—Ἡ γυνὴ ὑπὸ γενικὴν ἔ-
ποψιν ἐξεταζομένη ὑπὸ Φ. Α. Τερτσέτη (συνέχεια).—Βιογρα-
φικὸν σχέδιον Φωσφόρου ὑπὸ Π. Χιώτου (τέλος).—
Ἐπιστολὴ Ἑλλήνων πρὸς Ἀβελάρδον μετὰφρασίς Δ. Α. Μ.
(τέλος).—Ποιήσεις: Et je renais ὑπὸ Χαλαζάμπους Ἀννίου.
Ἡ μάνα ὑπὸ Δ. Ἠλιακοπούλου.—Πρόδλημα.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η. ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

1876

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL 53.41. φ5.0006

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ

Ἀναγκάζομαι καὶ πάλιν νὰ παρακαλέσω τοὺς εἰσέτι καθυστεροῦντας τὴν συνδρομὴν τῶν ἀπορίσωσιν αὐτὴν ὅσον τάχιστα, καθόσον τὸ ἀνὰ χεῖρας περιοδικὸν εἰσπλθεν εἰς τὴν Β'. ἐξαμηνίαν. Ἄς πιστεύσωσιν οἱ κύριοι οὗτοι ὅτι ἤθελον ἀφήσει αὐτοὺς ἀνεγκλήτους, ἀν' δὲν ἐβλεπόν ὅτι κινδυνεύει νὰ ἐξαντληθῇ τὸ μικρόν μου βαλάντιον ὡς ἐκ τῶν δαπανῶν, ὧν ἔχει ἀνάγκη τὸ περιοδικόν. τοῦτο. Ἀναλαβὼν δὲ τὴν ἐκδοσὶν αὐτοῦ, οὐδέποτε ἀπέβλεψα εἰς σκοποὺς κερδοφιλεῖς, καθόσον δὲν ἐδυνάμην νὰ φαντασθῶ τοῦτο ἐν ἐπαρχίᾳ περιορισμένη, ὡς ἡ Ζακύνθος. Περὶ δὲ τῆς πορείας τοῦ περιοδικοῦ τούτου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ καταχωριζομένης ὕλης, περιττὸν νομίζω ἐνταῦθα νὰ διαλάβω, καθόσον εἶνε ἀρκούσα ἱκανοποίησις δι' ἐμὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ γράφοντας λογίους ὁ ἐγγχώριος, τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν τύπος λίαν κολακευτικῶς ἀποφηνάμενος ὑπὲρ τε τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν προσφερόντων αὐτῷ τὴν διανοητικὴν συνδρομὴν τῶν, πρὸς οὓς ἐκφράζω τὴν ἀπειρὸν εὐγνωμοσύνην μου. Ἐν τέλει δὲ ἀναγκαῖον θεωρῶ νὰ εἶπω ὅτι, καίτοι πολλὰς περιπτώσεις καὶ ἀντιδράσεις ὑπέστη τὸ περιοδικόν τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, οὐχ ἦττον μετὰ θάρρους καὶ παρρησίας ἐδυνήθη νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτάς, ὅτε λαβὼν ὡς ἀρχὴν ὅτι πᾶν καλόν, ἐστὶ καὶ ἀτελές, δὲν δύνатаί νὰ μείνῃ ἀκαταδίωκτον.

Ὁ ἐκδότης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ.

Ἐνεκεν ἀσθενείας τοῦ ἐκδότη, ἐθράδυν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ ἐκδοσις τοῦ παρόντος φυλλαδίου, διὸ αἰτοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ἡμῶν.

Ἦν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ, ἐν σελ. 100 στήλῃ α'. κατὰ παραδρομὴν, ἐτέθη ἡ ὑπογραφή Χωρὸς ἀντὶ Ζώρας.

Ἀπὸ τοῦ προσηχοῦς Ὀκτωβρίου, ὁ γνωστός χοροδιδάσκαλος Δ. Λιβαθινὸς ἀρχεται τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ παραδόσεων, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ὅπου καὶ πέρυσιν.

Τὸ εὐμέθοδον καὶ ταχυμαθηματικόν τοῦ δεδοκιμασμένου χοροδιδασκάλου κ. Λιβαθινοῦ εἶναι ἀρκούσα οὐσάσις, ὅπως μὴ ἐπὶ πλέον ἐκταθῶμεν ἐν ἀπλῇ εἰδοποιήσει, εὐελπιστοῦντες ὅτι πολλοί, ὡς καὶ ἄλλοτε, μαθηταὶ θὰ συρρεύσωσιν ἐν τῷ χοροδιδασκαλείῳ αὐτοῦ.

ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΜΑΥΡΟΣ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ. Εἰς τὸ φωτογραφεῖον τοῦ κ. Σ. Μηλιῶνι κειμένῳ παρὰ τῇ οἰκίᾳ Δ. Καταιβάτη πωλεῖται μὲ μετρίαν τιμὰν ρευστόν τι ὅπερ θαυμασίως ἀποκαθιστᾷ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μελανὰς ἐντελῶς. Εἶνε πολὺ καλλιτέρας ποιότητος τῶν ἐξ Εὐρώπης κομιζομένων καὶ διατηρεῖται ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους. Πρασινοῦ δὲ καὶ ἄλλα ρευστὰ διὰ ξανθὸν χρωματισμόν καὶ καστανόν.

ΤΟΤΟΙΚ Ε ΤΟΤΖΗΤ

ΘΕΟΙ

KORINNA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ Β.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1876

ΦΥΛ Ζ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ
ΘΥΜΑΤΩΝ ΑΥΤΗΣ

Πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν, εἰς τὸ προτιθέμεθα, ἐκτυλίσσοντες τῷ ἀναγνώστῃ ὅσα ὁ ἱστορικὸς Πέτρος Ταμβουρίνης ἀφηγεῖται περὶ τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ γενικῶν Ἱερεξεταστῶν καὶ τῶν τούτων ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Ἱεροδικαστηρίου θυμάτων, ἐπ' ἀναγκῆς ἐκρίνομεν νὰ προτάξωμεν ὀλίγα, ἀφορῶντα τὴν οὐσίαν τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ἥτις αἰώνιον θέλει ἐπικάθεται στίγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Ἀφ' ἑνὸς ἡ διαφορὰ, ἡ ἀκολασία, αἱ κοσμικαὶ ἐριδεις, αἱ μεταξὺ παλλακῶν καὶ αἰσχρογυναιῶν κρεπάλαι, ἡ ἀπληστία, τὰ πρὸς ἀλλήλους μίσση, ἡ ραδιουργία, ἡ ἀποκρισία, ἡ προδοσία, ὁ ἐγωϊσμός καὶ τόσα ἄλλα πάθη τῶν Παπῶν, κλήρου καὶ μοναχῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας· ἀφ' ἑτέρου ἡ θρησκευτικὴ καὶ διανοητικὴ κατὰστασις τοῦ δυτικοῦ λαοῦ κατὰ τοὺς πολυθρullήτους ἐκείνους χρόνους τοῦ παρελθόντος περιγραφομένη ἡμῖν ἁλεινωτάτη, διότι ἀπηγορεύετο αὐτῷ παρὰ τοῦ κλήρου ἡ ἀνάγνωσις τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὸ ἔχειν μεταφράσεις αὐτῆς, τῶν παραβάτων θεωρουμένων αἰρετικῶν καὶ καταδιωκομένων (*) τῆς δὲ θρησκείας καὶ τῆς εὐσεβείας, ὡς οἱ τυφλοὶ καὶ ἄθλιοι ἐκ τοῦ δυτικοῦ κλήρου διδάσκαλοι ἐδίδασκον, συνισταμένους μόνον εἰς ὑποταγὴν εἰς τὴν ῥωμάναν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν τυφλὴν ὑπακοήν εἰς τὴν θέλῃσιν τοῦ ἀναμαρτήτου Ἀγίου Πατρὸς, εἶχον ἐπὶ τοσοῦτον κορυφωθῇ, ὥστε τινὲς, συναισθανό-

(*) Concil. Tolosanum anno 1259. c. 44. Prohibemus ne libros Veteris Testamenti aut Novi laici permittantur habere!—Concil. Biterrense anno 1246 ἐν συμβουλῇ πρὸς τοὺς Ἱερεξεταστὰς Cap. 36. omnes de libris theologicis non teneant, et omnia laici, in latine, et neque ab ipsis neque a clericis in vulgari.

μενοι τὴν κτηνώδη κατάστασιν καὶ διορῶντες τὸν βόρβορον εἰς ὃν ἐκυλίετο ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὐγενὲς τοῦτο πλάσμα τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Πλάσαντος· αὐτὸ, ἡγείροντο μανιωδῶς κατὰ τῶν τοσοῦτων καταχωρίσεων καὶ ἀσχημιῶν τῆς ἱεροκρατείας, τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς διαστροφῆς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῶν ἠθικῶν τοῦ Εὐαγγελίου παραγγελμάτων. Οἱ δὲ τοιαῦτα τολμῶντες ἐθεωροῦντο ὡς αἰρετικοὶ καὶ ἀπηνῶς καταδιώκοντο.

Οἱ διωγμοὶ, οἱ σταυροφορικοὶ, ἡ κάλλιον σταυροφορικοὶ πόλεμοι, οὓς οἱ αἰρετικοὶ οὗτοι παρὰ τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ὑφίσταντο, ὑπῆρξαν φρικῶδεις· δολοκλήρα δὲ συγγράμματα δὲν ἤθελον ἐπαρκέσει οὐδὲ τὰ ἐλάχιστον κἂν μέρος νὰ περιγράψωσι. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τακτικά Ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια, τὰ τοὺς αἰρετικούς καταδιώκοντα, ἦσαν ἀνεπαρκῆ πρὸς ἐξολόθρευσιν τούτων, συνεστήθησαν ἐπὶ τούτῳ ἑκτακτα δικαστήρια, τὰ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως (inquisition) λεγόμενα, (*) καὶ Ἱερεξεσταταὶ ἀπεστέλλοντο εἰς διαφόρους ἐπαρχίας, ὅπως ἀποκαλύπτωσι τοὺς αἰρετικούς καὶ φρικῶδως τιμωρῶσιν αὐτούς.

Πάπας Ἰννοκέντιος γ'. εἰς ὃν χρεωστεῖται (!) ἡ ἐπίνοια τῆς συστάσεως τοιούτων δικαστηρίων πρὸς εὐκολώτερον ὄλεθρον καὶ ταχυτέραν καταστροφὴν τῶν αἰρετικῶν, ἀποθανὼν τῇ 16 Ἰουλίου 1216, δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ διαρκὴ καὶ σταθερὸν τύπον εἰς τὰ νεοσύστατα ταῦτα δικαστήρια, ἔτι ὁμως παπῶν εἶχε πέμψει εἰς Τολόσσαν τὸν ἅγιον (!) Δομένικον Κούζμαν, ὅπως, συνεννοούμενος μετ' ἄλλων, ἐκλέξῃ ἐν τῶν τότε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἀναγνωριζομένων μοναχικῶν ταγμάτων, εἰς ὃ νὰ ἀνατεθῇ τὰ καθήκοντα τοῦ τάγματος τῶν Ἱερεξεταστῶν, τὸ ὅποιον προετίθετο νὰ συστήσῃ. Οὗτος προὔτιμῃσε τοὺς κανόνας τοῦ τάγματος τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου, εἰς ὃ πρὸ πολλοῦ ἀνῆκε, καὶ

(*) Δοκίμιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ ἐκδ. Β. σελ. 264.—Lorente. Hist. critique de l'inquisition d'Espagne. Trad. d'Espagn. par A. Gellier. Paris 1817. T. 4.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ἐκάρησαν, ἐδασανίσθησαν, καθεύχθησαν καὶ παντοιοτρόπως ἐκακώθησαν, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν φρονημάτων, ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ ἔτους 1808, ὅτε τὸ μετέωρον ἐκεῖνο τὸ ἐκλείψαν ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Ἀγίας Ἐλένης, Ναπολέον δ' Α' κατήργησεν αὐτήν, περὶ τὰς 400,000 ἀνθρώπων!!! (*)

Κερκυρά.

(ἀκολουθεῖ)

Δ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.

ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

[Διήγημα]

(Συνέχεια ὅρα προηγούμενον φύλ.)

Βεβαίως ἡ Κ. Κεργοριέ καὶ ἐγὼ ἠγνοοῦμεν τοὺς ἀνεπισημειώτους δεσμούς, οὓς μᾶς εἶχε περιβάλλει ἡ ἐπὶ

in ecclesia sacerdotes, et quilibet consecrat hostiam suam, sicut decet, quod in qualibet hostia sit totus Deus? Et si laicus responderet, sic ergo tu credis, quod quatuor sunt Dii. Δοκίμιον Ἐκκλ. Ἱστορίας Α. Δ. Κυριακοῦ ἐκδ. Β σ 265.

(*) Ἦνα μὴ εἰπωσὶ τινες ὅτι ἐμπαθῶς γράφομεν κινούμενοι ὑπὸ μισαλλοδοσίας, ἐκ τῶν προτέρων διαδιδόμενοι ὅτι ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἡ ἀπλοὶ ἀντιγραφεῖς ἱστορικῶν γεγονότων, ἀρ' ἐτέρου εἰς τὴν ἀσκήσιν μεταχειρισθῆμεν γλωσσῶν καὶ ἐπιθετῶν ἡ ἄλλα οἷα ἡ ἄλλοι. Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀναγνώσῃ ἀληθεῖς περιγραφὰς τῆς τότε καταστάσεως τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου κλήρου τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀς προστρέξῃ εἰς τὰς διαφόρους ἱστορικές συγγραφὰς περιωμένων καὶ ἀψευδῶν συγγραφέων. Ἰδοὺ τί ἔγραψαν ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδος πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τοῦ βασιλείου αὐτοῦ «δὲν βλέπει τις ἄλλο ἐν Ῥώμῃ εἰμὴ μόνον μεθύτους, κραιπαλοῦντας καὶ καθ' ὁδὸν ἀσχημονώντας. Τὰ καλλία τῶν ἱερῶν εἰσὶ μαχλάδων καὶ καὶ ἱερατῶν καταγύγια, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παπικῇ οἰκῇ τελοῦνται ὄργια ἄξια τῆς Μεσσαλίνης. Ἀντὶ δὲ ἱερῶν ὕμνων καὶ ψαλμῶδων ἀντηγοῦσιν πανταχόθεν ἄσματα βακχικά καὶ ὀργουμένων ποδοκρουσάκια.» (Γάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ε. Δ. Ροῦδου σελ. 44) — Ὁ δὲ περιφρόνως ποιητὴς τῶν Ἱταλῶν Πατράρχης εἰς τὰ ἄσματά του ἔχει καὶ τινὰ διὰ τὴν Ῥώμην, ἣν ἀποκαλεῖ

Nido di tradimenti, in cui si cova
Quanto mal per lo mondo oggi si spande;
Di vin serva, di letti e di vivande,
In cui lussuria fa l'ultima prova.

Fontana di dolore, albergo d'ira,
Scola d'errori, e tempio d'eresia:
Già Roma, or Babilonia falsa e ria,
Per cui tanto si piangue e si sospira:

O fucina d'inganni, o prigione d'ira
Ove il ben more, e l'mal si nutre e cria;
Di vivi Inferno; un gran miracol fia,
Se Cristo teco alfine non s'adira.

Putta sfacciata: e dove hai posto spene?

Negli adulteri tuoi, nelle malnate.
Rieccenze tante?..... κ.τ.λ.

Ἀπανῶντι τοιοῦτων καὶ τοσοῦτων, ἐπιθέτων ἠδυνάμεθα ἡμεῖς μετρίωτερον νὰ ἐκτραπώμεθα;

μῆνα σχέσις ἡμῶν, διότι αὕτη ἦτο τοσοῦτον ἀπλήρως οὐδόλως προεμήνυνεν ὅτι ἤθελε καταντῆσαι εἰς ἑρωτά. Ἀδιάφοροί τινες ὅλως συνομιλίας, ἀναγνώσις ἐν τῷ κήρῳ, δισκαδάσεις ἐπὶ λέμβου—τοῦ Κ. Κεργοριέ πάντοτε σχεδὸν συμμετέχοντος εἰς ὅλα ταῦτα—ἐνίοτε ἀνταλλαγή βλέματός τινος, εὖνοιαν μᾶλλον ἢ συγκίνησιν ἐκφράζοντας, ἢ μειδιάματος, φιλικὴν μᾶλλον ἢ συμπάθειαν ἐμφαίνοντας. ταῦτα ἦσαν τὰ καθιστώμενα τὴν ἐκεί διαμονὴν μου τοσοῦτον εὐάριστον. Οὕτω τοῦλάχιστον ἐξελάμβανον τὰ πράγματα καὶ ἡ Κ. Κεργοριέ συνεμερίζετο τὴν ἀπάτην μου. Ὁρεῖλε τις νὰ ἦναι εἰς ἄκρον ἐξυδαρκῆς Ἦνα διακρίνῃ εἰς σχέσεις τοιαύτας ἄλλο τι ἢ τὸ σύνθημα ἐνδιαφέρον γυναικὸς εὐαισθήτου πρὸς τραυματίαν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν ἔκαστος ὀρεῖται νὰ ἐκδιδῇ εἰς ὠρίαν γυναικῇ, περιποιηθεῖσιν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀσθένειάν του. Ἀρ' ἐνός μὲν ἡ φιλικὴ πρὸς τὸν φιλοξενουμένον καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη, ἣν αὐτῷ ἐχρεώσεται, ἀπεμάκρυνον πᾶσαν ἰδέαν ἔρωτος, ἐφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀπερίσκεπτος ἀθωότης τῆς χρεώσεως νοσηκόμου μου δὲν ἠδύνατο νὰ νοουθετήσῃ αὐτὴν περισσή. Ἀλλ' αἴφνης ἀνέλαμψεν ὁ σπινθὴρ ὁ ἀποκαλύψας εἰς ἀμφοτέρους τὴν καρδίαν τοῦ ἑτέρου, οὐδέμια δὲ ἀμφισβολία ὑπῆρχε πλέον, ὅτι ἡγάπων τὴν Κ. Κεργοριέ καὶ ὅτι καὶ παρ' αὐτῆς ἀντηγαγώμην. Μόλις συνελθὼν ἐν ἐκνῶ, ἐσκέρην τίνι τρόπῳ ὤρσειλον μετὰ ταῦτα νὰ πολιτευθῶ, καὶ αἰσθανόμενος τὴν ἀγνωμοσύνην μου, ἂν ἔμενον ἐν τῇ ἐπαύλει, μετὰ πολλὰς ἀμφιμαντεύσεις, ἀπεράσιστα νὰ ἀναχωρήσω, ὡς εἶχον σκεφθῇ τὴν προτεραιάν. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡσυχάσας, διότι πάντοτε αἰσθάνεται τις μεγίστην χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ καὶ λῆξις σκέψεως, συνέλαβον περὶ ἑμαυτοῦ καλλιτέραν γνώμην καὶ, ἰδὼν τὸν Κ. Κεργοριέ, τῷ διακρίνωσα τὸν σκοπόν μου, τὸν ὁποῖον μὴ ἐγκρίνα; κατεπολέμησε παντὶ σθένει. Ἐγὼ δὲ ὡς ἐπέμεινον καὶ ἀπέριψα τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Κεργοριέ, τοῦ νὰ μείνω τοῦλάχιστον δευτὴν ἡμέραν εἰτέτι. Τέλος μοι εἶπεν ὅτι τὴν ἐπαύριον ἐμελλε νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τινῶν ἄλλων εἰς θῆραν σάγγρου, καὶ μὲ περικάλεισε θερμότητα Ἦνα τὸν συνακολουθήσω καὶ νὰ ἀναβάλω τὴν ἀναχώρησίν μου διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Κατ' ἀρχὰς ἀντέστην, ὕστερον δὲ ἐνέδωκα, μὴ σκεφθεὶς ὅποιον ἀποτελέσματα ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἡ ὑποχώρησις αὕτη. Μόνον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος εἶδον τὴν Κ. Κεργοριέ, ἥτις ἦτο εἰς ἄκρον ὠχρὰ καὶ τοσοῦτον ὠραία, ὥστε ἠθάνην ἐξασθενούμενον τὸ τοῦ καθήκοντος αἶσθημα, καὶ ἐνδομύχως ἐνομισθῆναι εὐτυχίᾳ, διότι ἐμελλον νὰ μείνω μίαν ἔτι ἡμέραν. Ὁ Κ. Κεργοριέ, μὲ τὴν συνήθη εὐκρινειάν του, διεγύησεν τὴν πρωτὴν συζήτησίν μας εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ παρεπονέθη διὰ τὴν ἐσχυρογνωμοσύνην μου, θέλοντος νὰ μεταβῶ εἰς τὰ κτήματά μου ἐνθ' οὐδεὶς ἔλεγε, μετεπεριέμενες

—Ἐφιλοτιμήθη, προσέθηκε μὲ τόνον χλευαστικόν, νὰ μοι παραχωρήσῃ τὴν σύριον. Μῆγα πράγμα, τῇ ἀλλοθίᾳ! Δίκαιον ἔχουσιν οἱ λέγοντες, ὅτι εἰς ἀχρεΐστους πάντοτε κριζόμεθα!

Ταῦτα ἀκούσας ἡ Κ. Κεργοριέ, ἥτις δὲν μὲ εἶχε θεωρήσει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ γεύματος, ἐστρεψε πρὸς με τοὺς ὀρθακλμούς, εἰς οὓς μοι ἐφάνη ὅτι ἀντηνακλάτο ἐκρηκτικῆς χαρᾶς κατεσταλμένης καὶ οὐχὶ ἀμοίρου λύπης.

—Ὁ ἡμέτερος τρόπος τοῦ ζῆν δὲν εἶναι πολὺ διασκεδαστικός, εἶπε, διὰ τὸν μὴ ἀγαπῶντα πολὺ τὴν ἐξοχὴν καὶ ἐννοῶ ὅτι ὁ κύριος δύναται νὰ βαρύνηται ἐδῶ.

—Βεβαίως δὲν θὰ διασκεδάσῃ περισσώτερον ἐκεῖ ὅπου θὰ ὑπάγῃ, ἀπάντησεν ὁ Κ. Κεργοριέ. Ἀλλὰ οἱ νέοι δὲν μένουσι ποτε εὐχρηστικένοι ἐκεῖ ἐνθ' αὖτε εὐρίσκονται.

Ἐμειδίσα πικρῶς καὶ ἠρέσθη νὰ ἀπαντήσω ὅτι διέδωκε τοῦ νέου, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἐξέπληττε, διότι, τόσον ἀγαθὸς καὶ ἐπεικὴς, πολὺ διέφερε τῶν φθονερῶν ἐκείνων, οἵτινες χαίρουσι κακολογοῦντες αὐτοὺς, ἔσως διότι οὗτοι εἶναι αὐτῶν καλλίτεροι. Ἐβεβαίωσα αὐτοὺς, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ ἴδω εὐτυχιστέρος ἡμέρας ἐκείνων, ἀς εἶχον διέλθει ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Κ. Κεργοριέ, περὶ ἧς ἤθελεν τηρεῖται πάντοτε τὰς γλυκυτέρας ἀναμνήσεις, μάλιστα δὲ ὑπεσχέθη ὅτι ἡ θαλὸν ποτε ἐπανέλθῃ.

Μετὰ τὸ γεῦμα, ἡ Κ. Κεργοριέ ἔμεινε μόνη ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐνθ' ὁ σύζυγός της καὶ ἐγὼ ἐπορεύθημεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν μελλόντων νὰ μᾶς ἀκολουθήσωσι κυνῶν. Ἐπανερχόμενοι ἐκεῖθεν, ὁ Κ. Κεργοριέ μὲ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτο καταλληλότερος πρὸς περίπατον διὰ λέμβου, καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὑπάγω πρὸς ἀναζήτησιν τῆς συζύγου του, ἐνθ' αὐτὸς θὰ ἡτοίμαζε τὴν λέμβον. Φθάσας παρὰ τὴν αἰθουσαν, ἤκουσα ἦχον κλειδοκυμβάλου καὶ μετ' οὐ πολὺ τὴν Κ. Κεργοριέ ἀδούσαν. Καὶ ἔκαστος ἀς φαντασθῇ τὴν ἐκπληξίν μου ὅτε διέκρινον ὅτι αἱ λέξεις, ἀς ἐξέφερον, ἀπετέλουν στροφὴν ληφθεῖσαν ἐκ τῶν καλλιτέρων, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν ἡτιον κακῶν ἐλεγείων μου.

Περὶ τὸν νὰ σοὶ εἶπω ὅτι, ἀκούσας τοὺς φθόγγους ἐκείνους, ἠσθάνην ἠδονὴν ἀνεκδιήγητον. Ἐνόμισα ὅτι ὁ Σιμπρόσα, ὁ Βέμπερ, ὁ Ροσσίνι κ.λ. οὐδὲν περισσώτερον ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσι, καὶ χάρις εἰς τὴν ποιητικὴν ματαιότητά μου, εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν μου, ἡ μουσικὴ ἔμπνευσις τῆς Κ. Κεργοριέ ἀντήχησεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὡς μελωδία ἀγγέλων.

Ἐμεινα ἐπὶ τινος στιγμᾶς ἐκπληκτικὸς ὡς ἐκ τῆς ὥδης, ἢ ἤκουον, ὕστερον δὲ προὐχώρησα ὅσον τὸ δυνατόν σιγῆως καὶ ἔστην ὀπισθεν αὐτῆς, ἐνθ' αὖτε, ἀκίνητος καὶ λίαν συγκινημένος, ἀνέπνεον τὴν γλυκεῖαν εὐωδίαν τῆς μελαίνης κόμης της καὶ ἤκουον τοὺς φθόγγους τῆς γλυκεῖας αὐτῆς φωνῆς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον αὕτη ρίψα τα βλήματα αὐτῆς εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου κάτοπτρον, μὲ εἶδε καὶ,

—Πῶς ἐδῶ, μοι εἶπε προσπαθεῖσα νὰ μειδιάσῃ! Ἀχ, πόσον μὲ ἐφροσύνατε!

Ἐθεώρησα αὐτὴν μὲ βλέμμα, ἐν ᾧ ἀπεικονίζετο ἡ ἐνθουσιώδης εὐγνωμοσύνη καὶ τοῦ ἀποτυχόντος καὶ βλέποντος, κατὰ πρῶτον τὴν ποιήσιν αὐτοῦ

ἐμπνευσμένην ὑπὸ τῆς μουσικῆς, καὶ, ἔτι μᾶλλον, ἀδωμένην ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἣν ἠγάτα.

—Ἐξκολουθήσατε, Κυρία! ἐξκολουθήσατε! εἶπον μὲ φωνὴν ἔντονον καὶ παθητικὴν. Ἐνεκα ἡμῶν οἱ στήχοι μου τῶρα μοὶ φαίνονται ὠραῖοι, προσέθηκα ὑπερκριτικῶς, διότι, καὶ ἄνευ τούτου, ἐνόμιζον αὐτοὺς ὠραίους. Ἀλλὰ τῷ ὄντι τότε μοὶ ἐφάνησαν ἀίμαται. Ἐμειδίσα καὶ ἐξκολούθησεν ἄδουσα ἐπ' ὀλίγον μετὰ ἄκρον εὐκισθῆσιν, εἶτα δὲ, στραφείσα πρὸς με, εἶπε μὲ χεῖρ ὅλως φιλάρεσκον πλὴν μετὰ τινος λύπης μεμιγμένην,

—Κακῶς ἐξετέλεσα τὸ μελαγχολικὸν τῶν στίχων σας, ἀλλὰ σήμερον εἶμαι ἀδιάλειτος καὶ ἔσως ἄλλοτε ἐπιτύχω καλλίτερον.

—Ἀλλοτε!... Καὶ ἐγὼ ἐμελλον νὰ ἀναχωρήσω μετὰ μίαν ἡμέραν.

Τὸ αὐτὸ καὶ ἐκείνη ἔσως σκεφθεῖσα, ἔκυψε περίλυπος τὴν κεφαλὴν. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ φωνή, ἡ ὠραϊότης αὐτῆς, ἡ ἐπικειμένη ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς μου, ἡ περὶ αὐτὴν εὐτυχία μου, ὁ τοῦ μελλόντος φόβος, πάντα ταῦτα δεινῶς μὲ ἐτάραττον.

—Ὅχι πρὸς γυναῖκα, ἀλλὰ πρὸς θεὸν ὁμοιάζετε, τῇ εἶπον. Προσέθηκα δὲ μετὰ ταῦτα χαμηλοφώνως.

—Καρολίνα! Καρολίνα! δικίτ' ἐν μὲ ἐφάνειον οἱ ἀδέξιοι;

Αἱ λέξεις αὗται αὐθορμήτως ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ βήθους τῆς καρδίας μου. Τρομερὰν ἠθάνονην πλὴν αἰσθημάτων μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ καθήκοντος τῆς εὐγνωμοσύνης μετὰ τῆς ἀγγελικῆς καλλονῆς τῆς Κ. Κεργοριέ καὶ τῆς ἀγαθότητος καὶ εὐκρινείας τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἐν ἡ θέσει τότε εὐρισκόμην, πολλοὶ ἤθελεν πνίξει τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος, ἀλλ' ἐγὼ, διὸ καὶ καυχώμαι, δεινῶς κατετρύχον, αἰσθανόμενος τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, ὡς αἱ ἐσπεύσαν τὴν προδοσίαν, ἣν ἤθελεν πράξει.

—Ποῦ εἶναι ὁ σύζυγός μου; ἠρώτησεν ἡ Κ. Κεργοριέ, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς λόγους μου.

—Μοὶ εἶπεν ὅτι μᾶς περιμένει ἐν τῇ λέμβῳ.

—Καὶ δὲν μοὶ εἶπετε τίποτε!

—Τὸ ἐλησμονήσα...

—Ὅποια ἀπερίσκεψις!

Μὲ ἔλαβον ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἐξήλθομεν οὐδὲ λέξιν ἀνταλλάξαντες.

—Τέλος πάντων! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Κεργοριέ, μὲ μὲν διέκρινε. Ἰδοὺ οἱ περιμένω μίαν ὁλόκληρον ὥραν.

Ἐλθετε λοιπὸν, μὲ ἐλησμονήσατε;

Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν λέμβον, ἀλλὰ δὲν ἐνθ' οὐκ ἐπὶ πλέον ὅποιος δικαιολογίας εὐρισκόμεν. Τέλος ἐγὼ μὲν ἔλαβον τὴν κόμπην, ὁ δὲ Κ. Κεργοριέ τὸν οἶκον. Σιγῆλοι καὶ περίλυποι διατελέσαντες κατ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ περιπάτου, ἀγρυπνῶντες ἐδῶκαμεν εἰς τὸν Κ. Κεργοριέ, τοῦ ὁποίου αἱ ἀστειότητες δὲν κατώρθουν νὰ διασκεδάσωσι τὴν μελαγχολίαν μας, νὰ παραβάλῃ ἡμᾶς μὲ τὰς πλανωμένας ἐκείνας ψυχὰς, ἀς οἱ Βρεττ

ΚΑΡΟΛΙΝΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΗΡΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

πυρίαν τοῦ Κικέρωνος, δανείζοντες (δ) (Cicero ad Attic, V. 21. 8.) νὰ καταταμαχίζετε τὸ σῶμα τοῦ ὀφειλέτου διότι αἱ ἐπιεικεῖς τῆς φιλανθρωπίας ἀρχαὶ δὲν ἤρχισαν εἰσέτι νὰ ἐκτείνωσι τὴν θεμεριώδη αὐτῶν δύναμιν. Δύνασαι ἀτιμωρητὶ, ὦ Ρωμαῖε Πάτερ, νὰ φρονεῖς τὸν υἱόν σου (ε), διότι τὸ εἶμα, ὃ·1 πατροκτόνος ἐστὶν ὁ τὸν ἐαυτοῦ υἱὸν κτείνων, δὲν ἤρχισεν εἰσέτι ν' ἀνκτέλῃ! Δύνασθε, ὦ Γυναῖκες τῶν Γερουσιαστῶν, νὰ παραδίδεσθε τοῖς ἀνδράσι κατὰ τὴν θέαν τῶν θεαμάτων τῶν ἀθλητῶν. «Feminarum illustrium senatorumque, λέγει ὁ Τίτος Λίβιος, plures per arenam foedati sunt». (Annal. βιβλ. 15 βιβλ. 32), διότι πλεσιάζει μὲν ἀλλὰ δὲ, ἤλθεν εἰσέτι ἡ λαοπόθητος στιγμή τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ κόσμου.— Ἀλλ' ἤλθεν, ἀλλ' ἐπεφάνη, ἀλλ' ἡ ἡμέρα ἀνέτειλε... νέος δὲ κόσμος, μετ' ἡχοῦ συμπαράσῳρων τὸν παρελθόντα, ἐνώπιόν μας διανοίγεται. Οἶμαι διδασκαλίαι! Οἶμαι ἡθικά παραγγέλματα, διὰ τοῦ οἵματος καθομολογητῶν τῆς πίστεως· καὶ ἱερομαρτύρων καθαρὰς θέντα, κατεργάζονται τὸν ἀρχαῖον κόσμον! «Χθες οἱ ἴσμεν» ἐπεφάνει σύγχρονος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μελισταγῆς φωνή, τὰς γυναικείας καταχρήσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ ζωγράφουσα, καὶ ὅμως ἀποτελεῖται τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὑμετέρων πόλεων, ἐπαύλεων, κοινοτήτων, συνελεύσεων, στρατοπέδων, φυλῶν, (tribus) λόγων, τοῦ Παλατίου, τῆς Γερουσίας καὶ τῆς ἀγορᾶς (forum)»

Ἡ σκνὶς, ἐφ' ἧς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐθεῖο διὰ τῶν σάρων ἡλὼν προσηλωμένος, ὑφύεται, οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἀπέρχονται ἤδη τῆς Ἰουδαίας ἵνα ρίψωσι τὰ σπέρματα τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, εἰς τὴν φάλαγγα τῆς ὁποίας μετ' οὐ πολὺ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καταταχθεὶς, μετὰ τὴν μετάθεσιν τῆς Πρωτεύουσας τοῦ Κόσμου εἰς τὸ Βυζάντιον, τὴν ἀναγκάσαν ταύτην πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ποᾶξιν, καθόσον μόνον ἐν νύκτι καὶ ἐν τῇ Κόσμου ἦν δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ τὰ λαοσωτήρια αὐτοῦ δόγματα, μὴ ἰδούση ποτε ἀγάλαμα καὶ βωμὸς πολυεῖς, προέβη τῇ βοήθειᾳ τῶν ἐφωτισμένων εἰς τὰς βάσεις τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας πρὸς τὴν μετάπλασιν τῆς ἀρχαίας κοινωνίας, καθόσον νὰ ἐμφάνισι ἰδεῶν, κατὰ φυσικὸν νόμον, ἀπῆται νέαν διάταξιν διατυπώσεων.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ πρώτου Χριστιανοῦ αὐτοκράτορος ἦν ἐποχὴ ἀληθῶς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας. Ἡ εὐεργετικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναμις, ἡ θυμωσὶς αὐτῆς, κατὰ τὸν Μέγαν Νικηφόρον, λύσει τοῦ ἀνθρωπίνου αἰνίγματος, μεταπλάττει τὰ περὶ δούλων, διαρρυθμίζει τὰ τοῦ γάμου, θέτει φραγδὸν εἰς τὰ ἀμοιβικά συναινέσει λαμβάνοντα χώραν διαζύγια (ζ), καὶ αὐθαρεῖ ὡς δόγμα ἀνα-

(δ) Ὁ νόμιμος τόκος καὶ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ δὲν θεωρεῖτο παράνομος, διότι ἐπεκράτει ἤδη ἡ ἀρχὴ ὅτι τὰ χρήματα εἶναι γόνιμα καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ χρῆσις αὐτῶν πρέπει ν' ἀμειβῇται. Non enim debet sterilis esse pecunia, L. 3 § 4 de contr. (27—4)

(ε) Ὁρα Κ ο ρ ῖ ν η ς φυλ. γ'. σ 36

(στ) Ποιήσαντες καὶ ἐνταῦθα καὶ προηγουμένως λόγον περὶ

κινῶνται ὅτι «οὐδ' ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω» βελτιοῖ τὴν κατάστασιν τῶν γυναικῶν, διασφαλίζει τὰς βάσεις τῆς ἠθικῆς, ἧς ἡ ἀποστολὴ ἐστὶν ἡ θεραπεία τῶν κοινωνιῶν διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν λαῶν, ἀντιτάσσει φραγδὸν εἰς τὰ ἀφεγγῆ διαβήματα τῆς κρυψίνους πολιτικῆς, ἐπαγγέλλεται ἐκασταχὴ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τὴν κραταίωσιν τοῦ τερψιθύμου τῆς ἀρετῆς τόπου, καὶ τέλος ἅμα τῇ ἐμφάνισι αὐτοῦ αἵρεται ἡ ὑποπληγὴ ἡ διαχωρίζουσα τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὑπὸ τὴν εὐσκόφυλλον τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁρῶν εὐρίσκει ὁρμὴν ἀσφαλῆ ἡ τέως πελαγίζουσα ἀνθρωπότης. Δικαίως ὅθεν ἐν τέλει τῆς περὶ τῆς ἀρχαίας Ρώμης ἡμῶν πραγματείας ἐλέγμεν ὅτι εἰς μόνην τὴν θρησκευτικὴν μεταπολίτευσιν ἐπεφυλάσσετο ἡ τιμὴ νὰ διασώσῃ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅτι εἰς μόνην τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Θεανθρώπου διασκαδίσθη ἡ ὁχλὺς τῶν ζοφερῶν ἐκείνων χρόνων. Τερπασία ἐπαληθῶς μεταβολή! Οἱ πρότερον βάρβαροι ἐγενεῖν ἡπιοί, τὰ πρότερον τέρατα ἐγενεῖν ἄγγελοι, ἐν γένει δὲ οὐ μόνον ἐπαγγελίαι προστεφθήσαν τῇ ἀνθρωπότητι ἀλλὰ καὶ ἡ πρόσκαιρος αὐτῶν ζωὴ κατέστη εὐδαιμονοεπεία. Chose admirable. φωνεῖ ὁ Montesquieu, la religion chretienne qui ne semble avoir d'objet que la felicité de l'autre vie, fait encore le bonheur dans celle—ci (Esprit des lois, tom. I. pas. 375)

Τοσοῦτον ὁ Χριστιανισμὸς προώδυνε καὶ τοιζῶται ἦσαν αἱ ἠθικαὶ ἀρχαί, ὥς καθιέρωσεν, ὥστε ἀπορεῖ τις, τῇ ἀληθείᾳ, τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας ἀναφυλλίζων, πῶς, ἐν τοιαύτῃ πραγματικῇ καταστάσει εὐρὼν τὰς κοινωνίας, ἡδυνήθη νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῶν λεπτοτερόνων τῆς ἠθικῆς παραβάσεων τοσοῦτον εὐμαρῶς· οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, ἐνῶ προηγουμένως τοσαῦται καὶ τεληκαῦται ὁμότητες ἐλάμβανον χώραν, ἐνῶ τοσαῦται ἀνθηκότητες ἐπεκυροῦντο ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνδρῶν, ἀπαντῶμεν μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν λεπτοτάτην ἐκείνην διάταξιν, ἧς ἐξελέγχει ἀρκούντως τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, ὅτι ἐάν, γενομένης δωρεᾶς μνηστείας (ζ), λυθῇ αὕτη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ μνηστῆρος, ἀποδίδεται αὕτη, ἀλλ' ἐάν ἡ μνηστὴ ἐφιλῇται ὑπὸ τοῦ μνηστῆρος διατηρεῖ τὸ ἡμισυ τῆς δωρεᾶς τῆς μνηστείας. (Τερτυλλιανὸς Lib. de velandis virginit. c. II.) Ὁ δὲ κ. Π. Παπαρηγόπουλος ἀναφέρων τὸ γεγονός τοῦτο ἐν τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ «περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος Ρωμαϊκοῦ δικαίου», προστίθεται τὰ ἐξῆς «Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν λόγον τῆς διατάξεως ταύτης πολλοὶ πείθονται ὅτι αὕτη συνέχεται μετὰ τῆς παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς κατὰ τοῦ πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ αὐστηρᾶς ἠθικῆς καὶ γυναικειᾶς αἰδοῦς,

διαζυγίου δικαίου ἐστὶ νὰ εἰπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς νεωτέρας ἰσχυροῦς παρ' ἡμῖν νομοθεσίας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο θεωροῦμεν σχετικόν μὲ τὸ προκειμενον ἡμᾶς, προσέχωμεν θέλωμεν ἐπιμελεῖν.

(ζ) Ὁ θεσμός οὗτος τῆς δωρεᾶς (argilla) ἐνεκα μνηστείας εἰσέχθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν δοκιμῶν Νομοδιδασκάλων ἧτοι κατὰ τὴν δευτέραν μ. Χ. ἐκδοκαστηρίαν.

ἡ τις προσεβέλλετο διὰ φιλημάτων καὶ αὐτοῦ τοῦ μνηστῆρος.»

Ἐφημεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς καὶ εὐεργέτης καὶ εὐπρεπὴς τοῦτο τὴν ἀποδείξιν εὐρίσκομεν ἐν σ. 114 τῶν Θρησκευτικῶν Σιβυλλῶν, πραγματείας ἐπιτυχῶς μεταφερθείσης εἰς τὴν ἡμετέραν φωνὴν ὑπὸ τοῦ εὐπαιδέτου Κ. Ἀβερκίου Λαμπέρου. «Τὸ πᾶν τῆς νέας ταύτης λατρείας ἔδει εἶναι ἀρεστὸν εἰς τὰς γυναῖκας! οὐχὶ μόνον συνέστησεν ἰσοζυγίαν τινὰ δικαιοτέραν μετὰ τὴν αὐτῶν καὶ ἡμῶν, ἀλλ' ἀνταπεκρίνετο κατὰ τινὰ τρόπον εἰς τὸ αἶσθημα ἐκείνο, ὅπερ πάντοτε δεσπόζει αὐτῶν, τοῦ ὑποτάσσειν καὶ ἀναπτύσσειν τὴν ἐαυτῶν ἀνάμιν. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, μέρος τῆς Γερμανίας, ἡ Βαυρία, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Βοεμία, ἡ Λιθουανία, ἡ Πολωνία, ἡ Ρωσία καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἡ Πεσία ἐδέχθησαν τὸ Εὐαγγέλιον ἐκ χειρῶν τοῦ ὁραίου φύλου. Χιλιάδες δὲ προσήλυτοι ὑπῆρξαν οἱ ὠραῖοι καρποὶ τῶν θελητήρων καὶ τῆς χάριτος! Πάρματα ἡ ἔμφοτος αὕτη εἰς τὰς γυναῖκας εὐλοισαί, ἢν ὁ ἔρως μεταβῇ εἰς πάθος, μετεποιήθη ὑπὸ τῆς θρησκείας εἰς ἡλικίαν καὶ παρήγορον συμπάθειαν. Ἡ ἀνάγκη τῆς τῶν ἄλλων εὐδαιμονίας, ἡ ἀνακούφισις τῆς δυστυχίας, ἐξέκυψε τὰς καρδίας τούτων! Καὶ αὐτοὶ οἱ καταδικωγμοί, οὐδ' ὑπέστησαν οἱ Χριστιανοί, ἐχρησίμευσαν εἰς τὰς γυναῖκας, ὅπως ἀναπτύξωσι τὰς ἀρετὰς τῶν. Ἡ θρησκεία, ἰσχυρὰ καὶ θριαμβευτικὴ, ἐμάλαξε τὰς καρδίας τῶν, ἀλλὰ καὶ, συνταρακτομένη, ἀπειλομένη, προεγγραμμένη, ἠλέκτριζε τὸ θάρρος τῶν! Ἐμπορούμεναι δὲ ὑπὸ τοῦ ἀγίου ἐνθουσιασμοῦ αἱ πρότεροι ἀποστολὴ καὶ γυναῖκες ἐρρίπτοντο εἰς τὰς πυράς, αἱ ἡτοίμαζεν ἡ τυραννία! Αὐταὶ δ' αὐταὶ αἱ γυναῖκες, αἱ γεννηθεῖσαι ἐν τῇ κόλπῳ τῶν ἀρωμάτων καὶ τῆς λατρείας, ἐβόλον εἰς ἀνταγωνισμὸν τὴν μαρμαριγὴν τῶν θελητήρων αὐτῶν μὲ ἐκείνην τοῦ συγχρόνου αὐταῖς κόσμου!—Ἦδη κεκαλυμμέναι μὲ ράσον, ἐλισσόμενον τὰ θελητήρα τῶν, αὐτὴν ἀσθενείαν τῶν, κατεφρόνουν τὸν θάνατον, τὸν ἐξήτουν! καὶ ἀππλλαγμένοι τοῦ πτόντος ἵπταντο μετ' ἡδονῆς εἰς τὰς ἀβύσσους τοῦ μέλλοντος.» (Les femmes Tom I. pag. 150).

Ἐκ τῆς ἐνεργείας εὐγενῶν γυναικῶν, ὅπως διαδῶται τὸ ὠραῖον πνεῦμα τῆς καθαρᾶς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀγάπης ἐξερτάται καὶ σήμερον ἀκόμη κατὰ μέγα μέρος ἡ διατήρησις τῆς θρησκείας. Εἴθε δὲ σοφίαι καὶ ἐνάρτεσι κυρίαι νὰ ἐνώσωσιν ὅλας τὰς πνευματικὰς δυνάμεις ὅταν ἡ δύσους καὶ κλονιζομένη θρησκεία πέσῃ εἰς τοὺς κόλπους τῶν!

Ἐν τῇ περιφρίῳ ἐκείνῳ λόγῳ, ὃν ὁ μέγας Βυρδελούης ἀπέτεινε πρὸς τὰς κυρίας τῶν Περσῶν, περιγράφει τὴν φοβερὰν τῶν ἡθῶν κατάπτωσιν, εἶπε μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς. «Ἀφ' ὧν, κυρίαί, καὶ τὸ ἐγγνώσκετε! καὶ οὐδέποτε περὶ τούτου ἐσκέφθητε ὡς ἡμεῖς ἐσκόπεον τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ὧν ἐξαρτᾶται ἡ ἀνθρώπινη καὶ ἡ ἀναστροφὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ! καὶ ἡμεῖς ἔσθε ὅλα τοιαῦτα Χριστιανί, οἱ αἱ ἔπρεπε νὰ

ἡθε, ὁ κόσμος δι' ἐρασμίας ἀνάγκης θὰ ἐγίνετο Χριστιανός!»

Μέγας καὶ λίαν ἐκτεταμένος εἶναι ὁ κύκλος τῆς τῶν γυναικῶν ἐνεργείας, ὅπως καταστήσῃ τὴν γλῶσσαν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θρησκείας ἰσχυράν καὶ ἐνδοξόν, ἡ ὅπως εἰσαγάγῃ αὐτὴν ἐν τῇ κοινωνικῇ κύκλῳ Αἰ μὲν δύνανται τοῦτο διὰ τῆς ὑπολήψεως τῶν, αἱ δὲ διὰ τῆς πνευματικῆς τῶν ὑπεροχῆς, καὶ ἕτεροι διὰ τῶν ἐξόχων αὐτῶν παραδειγμάτων!

Ἀπειρά εἰσι τὰ παραδείγματα, ἅτινα παρέχει ἡμῖν ἡ ἱστορία περὶ τῆς ἐνίοτε ὑπεροχῆς τοῦ γυναικεῖου πνεύματος ὑπὲρ τοῦ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ὅτε τις ἠρώτησε τὸν Μαρσχαλλίνην ἐξ Ἀγωρῆς, εἷς τινὰς μαγγανείας εἶχε μεταχειρισθῇ, ὅπως κατεξουσίασθαι τῆς ἐκ Μεδίκων Βασιλείας Μαρίας! ἀπεκρίθη. «Μεταχειρισθῇ ἐκείνη τὴν δύναμιν, ἣν ἔχουσι τὰ ἰσχυρὰ πνεύματα ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν. Ἡ δύναμις τῶν παραδειγμάτων εἶναι δύναμις ἀρραπτακτικότης. Ὁ μέγιστος ἄνθρωπος διὰ τοῦ παραδείγματος δύναται νὰ γίνῃ ἐτι μεγαλειότερος. Τοῦναντίον δὲ ἡ δύναμις τῶν κακῶν παραδειγμάτων εἶναι καταστρεπτικότης. Ὁ μὲν ὅλῃν μου τὴν ρητορικὴν, εἶπέ ποτε ὁ μέγας Χρυσόστομος, δὲν δύναμαι νὰ κατορθώσω εἰς τὰ ὧτα τῶν ἀκροατῶν μου, ὅτι πολυτελής ἐνδυμασία γυναικὸς εἰς τοὺς δρώντας ταύτην.»

Καὶ περὶ μὲν τοῦ δυσεπὶκου ζήτηματος, ἐάν ὁ Χριστιανισμὸς σήμερον ἐκπληροῖ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολήν, ἐάν σήμερον, ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὰ σωτηριώδη αὐτοῦ κεφάλαια ἀείξῃ ἐν ταῖς καρδίαις τῆς ἀνθρωπότητος διατηρῶνται καὶ κατὰ συνέπειαν ἐάν εὐμαρῶς μετοχευθῇ ὁ θρησκευτικὸς χυμὸς ἐντὸς τῶν σπλάγχχνων τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, οὗτε οἱ ἀρμόδιοι ἴσμεν, οὗτε ὁ χῶρος τῆς συντόμου ταύτης διατριβῆς ἐπιτρέπει διαλαλεῖν· οὐχ ἥττον ὅμως δυνάμεθα ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀποφνθώμεν ἐπὶ τῇ βάσει ἀποφάσεων σπουδαίων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πραγματευθέντων ἀνδρῶν, ὅτι δυνάμιτι μὲν εἴμεθα Χριστιανοί, πράγματι δὲ καὶ τῶν... χεῖρονες. Τὴν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου λύσιν εὐρίσκμεν ἐν τῇ ἐξῇ χωρίῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς τοῦ Κράτους ἱεροκήρυκος κ. Δ. Λάτα (κ) ἐκφωνηθέντος λόγου ἐν σελ. 9. «Κατὰ τὰ 50 ταῦτα ἔτη τῆς ἀνεξαρτησίας ἡμῶν, ὅπως παρατηροῦμεν μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως καὶ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι ἀνεγερθέντα πλεῖστα ὅσα σχολεῖα καὶ διασπορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ καλῶς κατηρτισμέναι σχολαὶ Θεολογικαί, Ἐντεῦ-

(η) Τὸ ὕψος τοῦ λόγου τούτου, τοῦ ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου ἱεροκήρυκος Δ. Λάτα ἐκφωνηθέντος, ἡμετέρου συμπολίτου καὶ προσφιλοῦ φίλου, ὑπερβαίνει πάντα ἑπαινον. Τὸ γλαφυρὸν τοῦ ὕψους καὶ τὸ ὁρμητικὸν τῆς ἀπαγγελίας ἀναλαμβάνει καὶ ἐν τῇ λόγῳ τούτῳ, καθὼς καὶ παρ' ἅπασιν ἐν γένει τοῖς κηρύγμασιν αὐτοῦ, ὅστις οὐδὲλως δειλὴ ἐναντι τῶν ἐπανειλημμένων ἐπιθέσεων ρατοφόρων τινῶν, ἀλλὰ μετὶ ἀντιμετωπίζει αὐτάς, ὅτε γνώστης τῆς ἀρχῆς ὅτι αὕτη ἦτο ἀείποτε ἡ τύχη τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

»θεν βλέπομεν ἐκ μὲν τῶν πρεσβυτέρων σποραδικῶς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἐκ δὲ τῶν ἐπισκόπων ἄλλαν πολλὰκις περωτισμένους κληρικούς. Βλέπομεν ἐπίσης καθηγητὰς τῆς Θεολογίας, ὑπὸ τῶν ὁποίων πολλὰκις καὶ σπουδαίως συγγράφας Θεολογικάς. Ἀλλ' ἐν τῷ βλέπομεν μετὰ χαρᾶς ἅψ' ἐνὸς ὅτι ἀκούσας προδότους ἐποίησε παρ' ἡμῶν ἡ Θεολογία, μετὰ μεγάλης εὐφροσύνης λυπῆς ἅψ' ἐτέρου προκατάρτου, ὅτι πολλοὺς παρασάγγας καὶ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τῆς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας ὠπισθοδρόμησαν ἡ Ὁρθοκεία τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην, μὴ ἐπιλείποντος ὕμνος τοῦ χρόνου, ἡδυνάμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα διὰ μακρῶν, περὶ δειγματιζόμενοι ἐξ αὐτῆς τῆς τῶν ἐποχῶν ἀντιθέσεως.

»Οὐδαίς, λόγου χάριν, ἀγνοεῖ, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅτι οἱ ὑπὸ τὴν δουλείαν διατελέσαντες πατέρες ἡμῶν ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν ἄνευ ἐπιστημονικῆς Θεολογίας, ἀλλ' ἐπίστευον εἰς αὐτὸν μετὰ πεποιθήσεως καὶ ἐν τῇ πίστει ἐκείνῃ τῇ τυφλῇ ἐξεπλήρου κατὰ γράμμα τὰς ἡθικὰς ἐντολὰς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ σήμερον τοῦναντίον οὐδαίς ἀγνοεῖ ὅτι, ἐν ὅλῃ τῇ θύραθεν ἀναπτύξει, μάλιστα δὲ κατὰ μέρος καὶ ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἀναπτύξει αὐτῆς τῆς Θεολογίας, πολλοὶ, οἵτινες μάλιστα διαίρχονται διὰ τῶν διαφορῶν εκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ ἀναπτύσσονται, καθὰ καὶ αὐτοὶ πολλὰκις ἀνυποκρίτως ὁμολογοῦσιν, οὔτε εἰς τὸ Εὐαγγέλιον προσέχουσιν, οὔτε εἰς τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανάσιαν πιστεύουσιν, οὔτε πολλὰκις καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν τὸν ἑαυτοῦ δημιουργὸν τοῦ παντὸς ἀντιζῶσιν. Πρὸς ταῦτα προστίθεται καὶ τὰ ἐξ ἧς ὁ αἰδίδιμος Κορνήλιος. «Τὴν σήμερον τὸ νὰ ἀγνοῇ τις τὴν ἰδίαν Ὁρθοκείαν δὲν λογιζέται τίποτε. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀγνοία (τῆς ἡθικῆς πιστεύσεως) δὲν κατέχει μόνον τοὺς ἰδιώτας καὶ ἀρχαίους, ἀλλὰ καὶ ἐκτείνεται καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς χρησίμους καὶ πεπαιδευμένους ἀνθρώπους. Καὶ δὲν εἶναι ἄλλο κοινότερον τὴν σήμερον παρὰ νὰ βλέπῃ τις τιμίους, λογίους καὶ πολλὰκις διδασκάλους τῶν ἄλλων εἰς μίαν βαθυτάτην ἀγνοίαν ἢ τοῦλάχιστον εἰς μίαν ἐπιπόλαιον καὶ ἀμέθοδον γνῶσιν τῆς Ὁρθοκείας. Καὶ τί ἀκολουθεῖ ἐντεῦθεν; Μία γενικὴ διαστροφή τῶν ἡθῶν, μυρία προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Φοβούμεθα ἐκεῖ, ὅπου δὲν εἶναι φόβος, καὶ τολμῶμεν ἐκεῖ, ὅπου πρέπει νὰ φοβώμεθα.» (Κορ. προλεγ. Κατηχ. σ. Θ')

Δίδοντες τέλος πέρας εἰς τὴν λύσιν τοῦ θέματος τούτου, ἅτε καὶ ὑπὲρ τὸ δὲν παρεκτραπέτες, ἐπιπροσέθετον ὅτι αἱ καθιερωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ βίαιαι εἰσι, κατὰ τὴν εὐφρά του Bossuet ῥῆσιν, «les anciennes bornes posées par nos pères» [Bossuet la religion Cretienne p. 35]. εἰσὶν αἱ ὑγιεῖς ἀρχαί, εἰς ἃς εὐρεν ἡ ἀνθρωπότης τὸν ὁρμὸν τῆς σωτηρίας τῆς εἰς τὸ Κυνόσαργος ἀποπέμπουσα τὰς τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπιθέσεις· εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ ἐκεῖναι, αἵτινες ἀεὶποτε ἔτρωσαν τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἀπὸ τὰς ἀγρίας χεῖρας τῶν κατὰ

καίρου ἐχθρῶν τοῦ εἰσὶν αἱ ἀρχαί, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται ποτε ἔθνος νὰ ἀμάρσῃ καὶ μεγαλουργήσῃ, εὐθαρσῶς ἀνυψοῦν τὴν σημαίαν του, τὸ σύμβολον τοῦτο τοῦ χρηστῶς πολιτεύεσθαι καὶ τοῦ γενναίως θνήσκειν. Πρὶν ἢ δέ τις ἐξ ὑπογείου, ἴσως δὲ σιγῶν, ἀποφύνηται περὶ τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ὁ Χριστιανισμὸς ἐγένετο πρόξενος, ἃς ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων κοινωνιῶν πρὸ τῆς ἐμφανισέως του, ἃς σπουδάζῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος κατὰ τὴν ἐμφάνισίν του, ἃς μελετήσῃ τῶν ἀγαθοεργῶν, ὧν μετὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἐγένετο πρόξενος, καὶ τότε, τότε δὴ μόνον ἃς ἀπαντήσῃ (*)

[ἀκολουθεῖ]

Π. ΧΙΩΤΟΥ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΠΕΡΙ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

Γ.

»Αν καὶ ἐν τοιοῦτῳ πολιτικῷ σάλῳ εὐρισκόμενος ὁ Φώσκολος δὲν παρημέλησεν ὅμως καὶ τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ μελέτας. Κατὰ τῷ 1819 ἰδημοσίευσεν διὰ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ἐδιμβούργου» «Sulla vita del Pontefice Pio VI. διὰ τοῦ «Magazzino di Londra» «Sulle donne Italiane» διὰ τῆς «Rivista Europea» (τῷ 1821) «Sui viaggi classici» διὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Westminster (τῷ 1827) «Sulla costituzione democratica della repubblica di Venezia in occasione delle memorie di Jacopo Casanova De Seingatt. — Συνετύπωσε ὁ φίλος του Μπάρντον «Hobhouse» ἐν τῷ Child Aroldi il saggio sullo stato della Letteratura italiana nel 1.0 — centennio del secolo XIV. Τοῦτο δὲ συνέγραψε πρὸς παράδοσιν φοιτητῶν Ἀγγλῶν, οἵτινες ἐμελλον νὰ ἀκροασθῶσι παρ' αὐτοῦ μαθήματα Ἰταλικῆς φιλολογίας, ἵνα δι' αὐτὸν προσποριζέται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀνγκαλῆ. Διὰ τῆς «Review» τοῦ Ἐδιμβούργου, ἰδημοσίευσεν «Sal codice penale della China». — Μετέφρασε τοὺς ἐταιρικούς διαλόγους τοῦ Λουκιανοῦ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου. Ἐτελειοποίησε «il carne sull'ventura», τὸ ὁποῖον ὁ ἔνδοξος Πέλλικος ἐθεώρει ὅτι ἤκουσεν ἀπαγγελλόμενον ἐκ τοῦ ἰδίου ποιητοῦ πρὸ τῆς ἐξορίας αὐτοῦ. Συνέταξεν ἐρωτικὸν μυθιστόρημα, (romanzo d'amore), ἀφορμὴν λαβὼν περιστασίον τινα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς οἰκογενείας Ἑλίων πλὴν τούτου σχεδίασμα μόνον εὐρέθη. Τῷ 1825 ἐξέδοτο ὁ Πικάρικ τὸ «Discorso sul Decamerone». Τοῦτου ἄρθρον περὶ Βοκκακίου ἐσχάθεν, ἰδημοσίευσεν ἐν τῷ «London Magazine» καὶ «Discorso sul testo della commedia di Dante.» Ἐξ αὐτοῦ ἐξήχθη τὸ περὶ Δάντου ἄρθρον, τὸ δημοσιευθὲν ἐν

(*) Ἀναγκαζόμεθα, καὶ περ' ἄκοντες, νὰ διακόψωμεν ἐνταῦθα. Ἐνέκεν ἐλλείψεως χώρου, τὴν ἀνωτέρω πραγματείαν τοῦ κ. Φ. Τερτσάκη, παρ' οὗ αἰτούμεν ἐπὶ τούτῳ συγγνώμην. Σ. Σ. Κ.

τῇ «Ἐπιθεωρήσει τοῦ Ἐδιμβούργου» τῷ 1818. Ἐν τῇ «Τετραμηνιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει» (Revista trimestrale) τῷ 1821 ἰδημοσίευσεν «Saggi sul Petrarca» καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ τῷ 1819, «Sui poemi narrativi e romanzeschi Italiani.» Ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τοῦ Westminster», τῷ 1827, «Sulla Gerusalemme liberata». Ἐν τῇ «New — Monthly magazine» τῷ 1822, κατεχώρισε. 1.ον Μελέτας «Delle poesie liriche di Tasso». 2.ον Τὸ σύγγραμμα «Federico II» 3.ον «Pietro delle vigne» 4.ον «Guido Cavalcanti» καὶ 5.ον τὸ πόνημα «Sulle poesie di Michelangelo». Ἐν δὲ τῇ «Eurodea Revue» διεξοδικὸν πόνημα «Poeti minori Italiani». Προλαβόντως δὲ ἐν «Hottingen», τῷ 1816, συνέταξε τὸ «Vestigi della storia del sonetto Italiano». Ἐν τῇ «Εὐρωπαϊκῇ ἐπιθεωρήσει» Sulla letteratura Italiana Periodica, τῷ 1824. Ἐν δὲ τῇ «Τετραμηνιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει», τῷ 1822, συνέγραψε τὸ «Περὶ Αἰολικοῦ Διγύμματος» ὅτε ὁ Γρανβίλλ Πέν, ἐγράψεν ἐξέτασιν τοῦ πρωτίστου ἀντικειμένου τῆς Ἰλιάδος πρὸς ὑπεράπαισιν ποιήματος, φήμης καὶ ὑπάρξεως τοῦ Ομήρου, καὶ ἀπέδειξεν τῆς εὐδοκίμου κριτικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐναντίον τῶν ἀδικῶν νεωτέρων τινῶν κριτικῶν. Μετὰ τὸ πόνημα «περὶ Διγύμματος» ὁ Φώσκολος προσεκλήσατο παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς φήμην καὶ ὑπόληψιν ἑλληνιστοῦ καὶ ἀρχαιομαθοῦς φιλολόγου. Τοσοῦτον δὲ εὐπρέστησεν αὐτὸν ἡ φήμη αὕτη, ὥστε, ἀστείευόμενος, τὸ παρὰ τῷ Λονδίῳ οἰκοδομηθὲν ὑπ' αὐτοῦ μικρὸν ἀγροκήπιον, ὠνόμασε «Δίγγραμμα Αἰολίας».

Ἀλλ' ὁ τοσοῦτον γενναῖος Ἕλλην πατριώτης καὶ φιλόπονος συγγραφεὺς κατετράχετο ἐν Λονδίῳ ὑπὸ πένις! Πλὴν τοιαύτη ἡ τύχη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν! Δὲν ἔλειψεν καὶ ἐνταῦθα ἡ συκοφαντία καὶ αἱ διαβολαὶ πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν, ὑπὸ τῶν προσφύγων Ἰταλῶν ἐν Λονδίῳ καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διαμενόντων ἐχθρῶν του. Θέλων δὲ ἵνα κατ' αὐτῶν ἐκδικηθῇ, ἔγραψε τὸ «Lettera apologetica alli Italiani». Ἀπιδάσας δὲ ἔνεκα τῶν καταδιώξεων καὶ τῶν στερήσεων, καὶ κυριευθεὶς ὑπὸ νοσταλγίας, πάθος διακριτικὸν τοῦ Ζακύνθου, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἐπεθύμησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ζακύνθου, ὅπως διδάξῃ τὴν νεολαίαν τῆς, καὶ ταφῶσι τὰ ὀστά του εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του. Περὶ πάντων τούτων ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν συμπολίτην αὐτοῦ Δ. Βουλτσον. ἱππότην τότε καὶ ἑπαρχον Ζακύνθου, καὶ πρὸς τὸν φίλον του Ρενὸν ὑποπρόξενον τῆς Γαλλίας ἐν Ζακύνθῳ, ἵνα τῷ παρασκευάσῃ τὰ χρεώδη. Ἀλλ' ἐνῷ ἡτοιμάζετο νὰ μεταβῇ, ἐφοδισθεὶς μὲ διαβατήριον ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπουργείου, καὶ ἐνῷ ὁ Καποδίστριας ἐκλεχθεὶς Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ἐπορεύετο εἰς Λονδίον, ἵνα ἔλθῃσιν ὁμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀσθενήσας ἐν Turcham, κωμόπολιν ὀλίγα μίλια μακρὰν τοῦ Λονδίνου, ἀπέθανεν ὕδρωπικὸς, τῇ 40 Ὀκτωβρίου τοῦ ἐτους 1827, πεντηκονταετῆς. Ἐτάφη ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ Hudson Sunday, καὶ δὲ τοῦ

τάφου του ἐτέθη μικρὰ τις πλάξ, περιέχουσα τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν «Οὐγὸς Φώσκολος».

Οἱ Ζακύνθιοι τὸν θάνατόν του μαθόντες, ἐποίησαν μνημόσυνον, ἵνα ἐκφράσωσι δημοσίως τὴν λύπην τῶν διὰ τὴν στέρξιν τοῦ προσφίλου καὶ διακεκριμένου αὐτῶν συμπολίτου. Ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς Σολωμὸς ἐξεφώνησε τὸ εὐφραδὲς ἐκεῖνο ἐγκώμιον ἐπὶ τοῦ κenoταφίου του. Οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοῦ Φωσκόλου κατέγραψαν χρηματικὴν προσφοράν, ὅπως μεταφέρῃσι τὰ ὀστά τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ εἰς Ζακύνθον, καὶ τὰ θάψωσιν εἰς τὴν γενεθλιακὴν του γῆν κατὰ τὴν τελευταίαν θέλησιν καὶ ἐντολὴν του.

Ἀλλ' ἡ αἵτησις τῶν Ζακυνθίων τότε παρημελήθη, καὶ ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις, τῷ 1870 αἰτήσασα τὰ ὀστά, παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀνήκοντος τοῦ Φωσκόλου εἰς Ἰταλικὴν ἐθνικότητα, ἔλαβεν αὐτά. Ἡ δημορχία Ζακύνθου ἀντέστη εἰς τὴν πρὶν πρὶν πρὶν ταύτην. Ἐξέτεινε τὰς ἐνστάσεις τῆς, καὶ ὑπεστήριξε τὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ Φωσκόλου, ὡς Ζακυνθίου πολίτου καὶ Ἕλληνος τὴν ἐθνικότητα, διὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπουργείου. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐνέκρινε τὸ ζήτημα τῶν Ζακυνθίων, ὡς πρότερον λυθὲν καὶ ἀποφασισθὲν ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας. Πολλὰς προτροπὰς ἐδημοσίευσεν διὰ τῆς ἐφημερίδος ὁ ἱστοριογράφος Π. Χιώτης, ἵνα φερθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βουλὴν, καὶ οὕτω δικαιωθῶσιν αἱ ἀπαιτήσεις τῆς πατρίδος τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, καὶ αἱ τελευταῖαι ἐντολαὶ τοῦ ἀλλὰ φωνῇ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἡ Ἰταλία παραλαβούσα αὐτά, καὶ πομπηδὸν μετακομίσασα εἰς Φλωρεντίαν, ὡς ἐν ἀποθέσει ἐνὸς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας λόγων καὶ ἔργῳ προμάχων τῆς, κατέθαψεν ἐν τῷ νεκρῷ τοῦ Ἐσταυρωμένου, τῷ Ἰταλικῷ ἐκείνῳ Πανθέῳ σοφίας καὶ ἀγαθοεργίας.

Ἡ Δημορχία Ζακύνθου κατὰ πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου δημάρχου Φραγκίσκου Τζουλάτη ἐψήφισεν ἀνέγερσιν καλλιτεχνικοῦ μνημείου πρὸς τιμὴν τοῦ ζῆλωτοῦ τῆς δόξης καὶ εὐφημίας αὐτῆς, καὶ ὥριτεν ἐπιγραφὴ νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς οἰκίας τοῦ Φωσκόλου, ἐν ᾗ ἐγεννήθη. (1)

Οἱ Ἰταλοὶ ὑποστηρίζουσι τὰς ἐθνικὰς αὐτῶν ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ Φωσκόλου, ὡς ἔχοντος ἀρχὴν ἐκ Βενετικῆς οἰκογενείας, ζήσαντος τὸ πλεῖον τοῦ βίου του ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐργασθέντος λόγῳ καὶ ἔργῳ ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀλλ' ἡμεῖς εἰς πάντα ταῦτα οὐδὲν ἕτερον θ' ἀντιτάξωμεν ἢ τοὺς λόγους περὶ πατρίδος, καταγωγῆς, καὶ ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων, οὓς ἐξέθεσεν αὐτὸς ὁ Φώσκολος ἐνώπιον τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ὁσάκις ἤθελε νὰ ἐξασκῇ πολιτικὰ καὶ ἀστικά δικαιώματα. Ἐν τῇ 655 ἐπιστολῇ του, λέγει· «Θέλω νὰ ζήσω καὶ ἀποθάνω ὡς μὲν ἀρέσκει, ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐγεννήθην. Θὰ ἀποδείξω μὲ ἀλάθαστα ἔγγραφα ἐκ τῶν Βενετικῶν ἀρχαιοφυλακείων, ὅτι ἡ οἰκογένειά μου,

(1) Οὐδὲν μέχρι τοῦ νῦν ἐγένετο.

«ἐκ πολλῶν γενεῶν καὶ ἐπέκεινα μεταξὺ πολλῶν περιστάσεων, διὰ παντὸς διετήρησε δικαιώματα καὶ πρᾶγματα ἰθαγενεῖας καὶ πατρικᾶς εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, καὶ ὅτι τινες τῶν προγόνων μου καταγόμενοι ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ Μάρκου Φωσκόλου, ἀρχιστρατήγου κατὰ τοῦ τελευταίου πολέμου τῆς Κρήτης, ἐγεννήθησαν καὶ ἀπέθανον εἰς τὰς νήσους. Εἰς τοιαύτας γενεαλογίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἐγκαυώμαι, ἤδη ἀναγκάζομαι νὰ προστρέξω, ἐὰν ἡ πίστις τοῦ βαπτιστικοῦ μου ἐν Ζακύνθῳ δὲν μοὶ ἐξαρχῇ.»

«Ὅτε δὲ ἐζήτησε διαχωτήριον Ἀγγλικὸν ἐν Λονδίῳ, ὡς Ἰόνιος πολίτης, πρὸς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ἔγραψε τὴν ἐξῆς ἀναφορὰν πρὸς τὸν Λόρδον Βερθούρστ, ὑπουργὸν τότε τῶν ἀποικίων, πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ὑπεβλήθη ἡ διεσθύναις τοῦ Ἰονίου Κράτους. Ἐν αὐτῇ ἐξηγῶν τὰ πολιτικὰ καὶ ἀστικά δικαιώματα αὐτοῦ, ἔλεγε:

«Ὁ ὑπογεγραμμένος ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῶν Ἰονίων νήσων, ὅπου ἔχει ἰδιόκτητον περιουσίαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ρηθείσαι νήσοι, ὡς καὶ ἡ οἰκογένειά του, οὐκ ἐπέκειντο τότε τῇ Βενετικῇ πολιτείᾳ, ὁ ὑπογεγραμμένος, ὡς τῆς πτώσεως τῆς πολιτείας ἐκείνης, ἐθεωρεῖτο ὡς Βενετός. Τῷ 1798 ἐχρησιμεύθη ὅρου τινὸς τῆς ἐν Κερκυραίων συνθήκης, δι' οὗ ἐπετρέπετο πρὸς τοὺς Λομβαρδοὺς ὑπηκόους νὰ συσταθῶσιν ἐν τῇ Βενετικῇ ὑπὸ τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν, καὶ πρὸς τοὺς Βενετοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς Λομβαρδίαν ὑπὸ τὴν νέαν ἀρχαιοκρατίαν αὐτῆς. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἔπην, ὁ ὑπογεγραμμένος ὑπηρετήσεν εἰς τὸν Ἰταλικὸν ἱστιατὸν κατὰ τῆς Αὐστρίας. Ἐπειδὴ δὲ τῷ 1799 ἐβλήθη ἡ αἰὼν Ἰταλία κατελήθη ὑπὸ Αὐστριακῶν καὶ Ρώσων, ὁ ὑπογεγραμμένος ἀπεσφόρη εἰς Γένοβαν. Αὐτὸς ἀκολούθως ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ στρατοῦ εἰς Μιλάνον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἠρνήθη νὰ ὀρκισθῇ κατὰ τὸν ἐπιβληθέντα ὅρκον ὑπὸ Βοναπάρτου, κατεδιώχθη ὡς ὑποπτός ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως. Κατὰ δὲ τὸ 1811 ἐξωρίσθη ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου εἰς Φλωρεντίαν, ὑποκειμένην τότε εἰς τὴν Γαλλικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ὅτε ὅμως οἱ Αὐστριακοὶ ἤπαινον τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον, ὁ ὑπογεγραμμένος ἐπέστρεψεν εἰς τὸν στρατόν. Μόλις δὲ ἐκείνοι κατέλαβον τὸ Μιλάνον στρατιωτικῶς, ἀπέστειλε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν παραίτησίν του, ἥτις δὲν ἔγινε δεκτὴ. Ταῦτοχρόνως τῷ ἐζητήθη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅρκος πίστεως· ἀλλ' ἐπειδὴ τότε δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποφασισθῇ ὑπὸ τῆς ἐν Βιέννῃ συνόδου, ἐὰν τὸ Μιλάνον, ἡ Βενετία καὶ αἱ νήσοι αἱ Ἰόνιοι ἔπρεπε νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας, ὁ ὑπογεγραμμένος ἐνόμισεν ὅτι οἱ Αὐστριακοὶ στρατιῶται δὲν εἶχον δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ περὶ ὅρκου πίστεως, καὶ κατέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν. Ἐπειδὴ ἔλαβεν ὡς Ἰόνιος διαχωτήριον Ἀγγλικὸν, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ἐνθα ζῇ ἀπὸ τοῦ 1816 καὶ ἀκολουθῶς. Ἦδη ὁ ὑπογεγραμμένος, ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, στρέφεται πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρ-

νησιν, ὅπως λάβῃ διαχωτήριον διότι αὐτὸς οὔτε δικαιώματι, οὔτε πρᾶγματι (ne di jure ne di facto) ἐγένετο ποτε Αὐστριακὸς ὑπηκόος, καὶ ἔχει δικαίωμα νὰ θεωρῇται πάντοτε καὶ νὰ διακρίνηται ὡς Ἰόνιος. Ὁ ὑπογεγραμμένος ὑπόσχεται νὰ μὴ ἀναμύχῃ εἰς οὐδὲν πολιτικὸν πρᾶγμα ἀφορῶν τὰς Ἰονίους νήσους. Ἐπιφυλάττεται ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν στερεάν, εἴτε ὡς περιηγητής, εἴτε ὡς στρατιώτης διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Λονδίῳ, Οὗγος Φώσκολος.»

Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς ὅθεν ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ὁ Φώσκολος ἐλέγετο μὲν Βενετός, ἄχρις οὗ αἱ νήσοι καὶ οἰκογένειαι αὐτοῦ ὑπέκειντο εἰς τὴν Βενετικὴν πολιτείαν, ἅμα δὲ ἔπαισεν ἡ Βενετικὴ κυριάρχῃ εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, καὶ ἡ μὲν Βενετία ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Αὐστρίας, αἱ δὲ νήσοι ἀπεχωρίσθησαν αὐτῆς, μεταβαλὼν πολιτικὴν κατάστασιν, καὶ ἐδημιουργήθη ἡ Ἑπτανήσιος Πολιτεία ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ρωσίας, εἰς τὰς Ἰονίων Κράτος ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας, πᾶντα ὁ Φώσκολος ἠθέλησε νὰ διατηρήτῃ τὰ πολιτικὰ καὶ ἀστικά δικαιώματα, ὡς ἰθαγενὴς Ἰόνιος. Ἀποβαλὼν οὕτω τὰ Βενετικὰ δικαιώματα, διακρίνετο μὲ ἐκείνα τοῦ Ἰονίου, ὡς καὶ ἄπαντες οἱ Ἰόνιοι ἐπὶ μὲν Βενετοκρατίᾳ διακρίνοντο ὡς Βενετοὶ ὑπηκοοί, ἐπὶ δὲ τῆς Ἑπτανήσιος πολιτείας ὡς Ἑπτανήσιοι, καὶ ἐπὶ τῆς Ἰονίου Ἰόνιοι. Παρίσταντο ἄρα καὶ αὐτὸς, καὶ ἔφερε οὐχὶ ἀνθελληνικὸν χαρακτηρὸν ἢ πολιτικὴν διάκρισιν διάφορον ἄλλου Ἰονίου πολίτου, ἀλλ' ἐμφορῶτο τὴν καρδίαν καίτοι καταγωγῆς Ἰταλικῆς, ὡς Ἕλληνα, καὶ τὴν ὑπερηρότητα παρίσταντο ὡς Ἰόνιος. Ταῦτον δὲ Ἰόνιον πολίτην καὶ Ἕλληνα τὸ γένος, ἄπαντες οἱ συμπολίται αὐτοῦ καὶ λοιποὶ ὁμογενεῖς, διεκρίνον καὶ ὡμολόγουν, καὶ πληρεξούσιον καὶ ἐπιτετραμμένον πολιτικὸν καὶ συνήγορον πρὸς ξένας Κυβερνήσεις δι' ὑποθέσεις τῶν ἐλάμβανον. Οὕτε εἴνα ἱκανὸν πειστήριον, ὅτι ὁ Φώσκολος συγγράψας ἱταλίστι, πρέπει καὶ διὰ τοῦτο ἱταλὸς νὰ διακρίνηται διότι, καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἰόνιοι, οἷσι Μουστοξύδης, Βονιδόλης, Δελαδάσιμας, καὶ ἄλλοι, εἴτινες, ἂν καὶ ἱταλίστι συνέγραψαν καὶ ἐδίδαν ἐν ταῖς Πανεπιστημίοις τῆς Ἰταλίας, οὐδέποτε ὅμως ὡς ἱταλοὶ τὸ γένος διεκρίθησαν, καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἐθνικότητα καὶ τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα ἐγκατέλειπον.

Ἐὰν λοιπὸν ὁ Φώσκολος, ἐνώπιον μὲν πάσης δημοσίας ἀρχῆς ὡμολόγησεν ἐκ τῶν Ζακύνθων τὴν γέννησιν καὶ πολλὴν Ἰονίον, οὐδέποτε δὲ ἱταλὸν πολιτικὴν καὶ ἀστικά δικαιώματα ἠθέλησε νὰ ἐξαπατήσῃ ἐὰν τὴν ἐξ Ἰταλίας καταγωγὴν τῶν προπάππων του, ὡς πολιτογεγραμμένον Ἰόνιον καὶ Νησιώτην μετρημένον, ἐὰν πάντοτε τὸ πάτριον Ἑλληνικὸν ἔθνος Ζακύνθου, οὐδέποτε δὲ τὸ ἱταλικὸν ὕμνησεν, ἐὰν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς εὐθυμίας Ἰονίου καὶ Ἑλλάδος ἐργάσθη καὶ τέλος ἐὰν εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος τοῦ Ζακύνθου ἐπεθύμησε καὶ διατάξῃ νὰ ταφῶσι τὰ ἀστικά του,

ἐπὶ τίνι λόγῳ οἱ ἱταλοὶ προσκολλῶσιν αὐτῷ ἐθνικότητα καὶ πατρίδα ἱταλοῦ; Διὸ καὶ οἱ σοφοὶ τῆς ἱταλικῆς Καντοῦ καὶ Ἀμβροζίου καὶ οἱ βιογράφοι αὐτοῦ Κερέρης καὶ Πέκιος, Ἰόνιον διακρύπτουσι, πολίτην Ζακύνθιον, καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἱταλικῆς συνεργείας του μαρτυροῦσι.

Τὰ συγγράμματα δὲ τοῦ Φωσκόλου, καταταχθέντα εἰς ποιητικὰ καὶ πεζογραφικὰ, διαιροῦνται εἰς ἐπιστολάς, καὶ φιλολογικὰ, γραμματολογικὰ, κριτικολογικὰ, καὶ πολιτικὰ. Ἀπικρίζουσι δὲ ἑδεκα τόμοι, ἐκδοθέντες ἐν Φλωρεντίᾳ ὑπὸ Λεμονιέρου. Κατὰ δὲ τῷ 1873 ἐτυπώθησαν ἐν Τορίνῳ καὶ αἱ λοιπαὶ ἀνεκδοτοὶ οἰκτικαὶ ἐπιστολαὶ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰουλίου, ἐξέχθηται ἐκ τῶν αὐτογράφων τῆς ἐν Λιθόρῳ Δεμβρονικῆς Βιβλιοθήκης.

Μεταξὺ δὲ αὐτῶν κατεχωρίσθησαν αἱ πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Φωσκόλου γραφεῖσαι γράμματα, ὑπὸ τοῦ ἰδίου, καὶ αἱ εὐχὴ τῆς μητρὸς καὶ αἱ ἐκφράσεις τῆς πρὸς αὐτὸν γραφόμεναι ἐν τῇ Ζακύνθῳ διαλέκτῳ ὡς—«ἡ φιλενάδα σου σοῦ δίνει τὴν εὐχὴν τῆς, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώσῃ τὴν ἐδικήν του.—Ἡ ἀγαπημένη μου μάνα κυρὰ Δαμαντίνα τί κάνει; εἶναι καλὰ; ὀλίγω πολλὸ καλὰ, καὶ τὸ ὀλίγω πῶς ὁ Θεὸς βέβαια τὴν ἀγαπάει, καὶ βοηθεῖ τὰ παιδιὰ τῆς.—Πές τῆς νὰ μοῦ στείλῃ τὴν εὐχὴν τῆς καὶ νὰ μοῦ γράψῃ πάντα θάλλοντας τὰ γυλιὰ τῆς γιὰ περηγορία τοῦ ἀγαπημένου παιδιοῦ τῆς»—καὶ ἄλλα τινὰ τὰ ὁποῖα μετέφρασεν, ὡς ὑποσημαίνει ὁ ἐκδότης Ιω. Περοζίνος, ἡ εὐγενὴς Κυρία Ελευθ. Τυπαλδοῦ, σύζυγος τοῦ ἐνδόξου ποιητοῦ Λευκαδίου Ἀριστοτέλους Βελχωρίτου, διακείμενους ἐν Βενετίᾳ παρὰ τῷ πατρὶ τῆς Αἰμιλίου Τυπαλδοῦ, περιδόξῳ γραμματολόγῳ. (2)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΛΙΖΗΣ ΠΡΟΣ ΑΒΕΛΑΡΔΟΝ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΩΠ.

(Συνέχ. καὶ τέλος· ὅρα φυλ. Ε΄.)

Τοσοῦτον δὲ ἀφωσιώθην εἰς τὸν νέον τοῦτον ἔρωτα, ὅτε ἂν ὁ Καίσαρ ἢ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν κατακτήσεων αὐτῶν ἐνώπιόν μου παρίσταντο καὶ αὐτοῦ τοῦ βλέμματός μου θὰ ἀπηζιοῦντο, εὐχρεσούμενη μᾶλλον τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἀβελάρδου ἢ εἰς ἄπαντα τὸν κόσμον. Τῆς ἐρώσεως τὸ ὄνομα ἐβόησεν, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ὄνομα μᾶλλον ἱερὸν καὶ ἐλευθερὸν ἀποκαλύψον αὐτὸ ὅπως μοὶ ἐστὶ γνωστόν. Ὡς ἤδειξέ τέρψις, ὡς εὐδαίμων καὶ μακαρία τοῦ ἔρωτος ζωὴ, καὶ ἂν ὁ ἔρως ὑπάρχῃ, ὑπάρχει καὶ ἐλευθε-

(2) Περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν οἰκτικῶν τούτων ἐπιστολῶν ἐστὶ τὸ Βιολογικὸν ἀρχεῖον τοῦ εἰρηοῦς Μένωνος Μαρτζώκη, καταγεγραμμένον ἐν τῇ Ζακύνθῳ τῇ 24. 9. 1906.

ρία, καὶ νόμος· τῶν δὲ ἐραστῶν αἱ καρδίαι ἐλατύνονται πληροῦνται ἡδέος· νέκταρος πρὶν ἢ οἱ λόγοι ἐξέλθωσι τῶν χειλέων, συναντῶνται καὶ φλογεροὶ ἐξέρχονται ποθεῖ καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ γῇ εὐδαιμονία ἐστὶν ἡ τῶν ἐρωμένων ἐραστῶν. Ποία ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ ἀφοσιώτων ἡμῶν; Τίνε τρόπον μετεβλήθη! καὶ εἰς τρομερὸς λαίλαψ ἐξίφνης ἠγέρθη ὅπως διὰ παντὸς διαταράξῃ τὴν μειδιῶσαν ἡμῶν γαλήνην. Δεδεμένοι, ἐκτάδην κείμενοι καὶ πληγωμένοι εἰν' ὁ Ἀβελάρδος! ὁ ἐμὸς ἐραστὴς! ποῦ ἦτο τότε, Ἐλίζα; εἰς μάτην αἱ κρυφαί, αἱ δεήσεις καὶ τὰ δάκρυα, οὐδὲ αἱ χεῖρες ἔτχον ὅπως ἀντιστῶσιν εἰς τὴν αἵματηρὰν, ἀπώτροπαίον διαταγὴν! Ἀχ, βίβω! κράτησον τὸν θανατηφόρον σίδηρον καὶ σφύρον αὐτὸν εἰς τὰ ἐμὰ στήθη· κοινὸν τὸ ἀμάρτημα, βλοία ἔστω καὶ ἡ τιμωρία. Αἰδῶς καὶ ὀργὴ μὲ καταλαμβάνουσι! τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ ἐστῶσαν ἀντὶ λόγων! Αἰωνία λήθη δὲ ἐπικαλύψῃ διὰ παντὸς τὸ μισερὸν τοῦτο ἔργον. Δύναμαι δὲ νὰ λησμονήσω οὐδέποτε τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀκουσίως ἤχθην εἰς τὸ θυσιάζειν, ὀφείλουσα νὰ προσφέρω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὴν τρομερὰν ὑπόσχεσιν, ὅτι διὰ παντὸς περικύβωτον τὸν κόσμον καὶ Σέ!—Οἶμι ἀναμνήσεις καὶ διὰ τίνων ψυχρῶν χειλέων ἠτπάσθην τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα! Αἱ λαμπάδες ὡχραὶ, οἱ ἄγιοι ἐξεθαμβοῦντο εἰς τὰς ἐμὰς δεήσεις, τὸ θυμιατήριον ἐσείετο, ὡς καὶ ὁ Οὐρανὸς ἐφάνετο ἀπκροῦμενος τὴν αὐτοῦ λείαν. Μὴ προσκληθεῖσα πρὸς τῆς Χάριτος οὐδὲ παρὰ τῆς ἐμῆς καρδίας, οὐχὶ εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' εἰς Σέ ἄπικτα ἀφωσιώμην. Εἰς μάτην μὲ προσερέετο ὁ Τίμιος Σταυρὸς, ἡ θέα αὐτοῦ μὲ ἐτάραττεν, οἱ δὲ ἐντρομοὶ ὀρθαλμοὶ μου πρὸς Σέ στρεφομένοι, ἐξέφραζον τὸ τελευταῖον Χαιρε! σὺ δὲ ἐφάνετο λέγων· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἔρωτος! οὕτω μὲ παρκατεῖ ἡ Ἑλίζα καὶ μὲ ἐγκαταλείπει.

Ἀχ! οὐχὶ! Ἀβελάρδος, οὐδόλως σὲ περικύβωτον, οὐδὲ σὲ ἐγκαταλείπω μὴ παρκατεῖ οὐδὲ σὺ αὐτὴν· αὕτη σὲ ποθεῖ... σὲ προσκαλεῖ· ἐλθε, ὅπως πρὶν ἀποβάνῃ πῆμα ὡς καὶ ἄλλοτε, τὸ ἡδὺ δακτύλιον τῶν σῶν ὀρθαλμῶν καὶ ἐπὶ τῶν σῶν χειλέων... εἰς δὲ τὸ στήθος... Ἀχ! οὐχὶ, τί λέγω;... Σύγγνωθι, Ἀβελάρδος... πρὸς Θεοῦ! σύγγνωθι τὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν... ἐλθε, ὅπως διασχίσῃ τὴν ἀγλήν τὴν ἐπισκιάζουσαν τὴν διάνοιαν, ἐλθε ὅπως μὲ διδάξῃς ἐτέρως τέρεψαι, παρκατέσῃς ἐτέρως καλλόναις ἐνώπιόν μου καὶ εἰσάξῃς τὸ πνεῦμά μου εἰς τὰς μονὰς τῶν Ἀγγέλων, ὁδηγῶν με εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Οὐρανοῦ, ἕνα μᾶλλον τὸν Θεόν, τὸν μόνον Θεὸν ἐπιπόνησεν. Γινώσκεις, Ἀβελάρδος, ὅτι σὺ εἶσι τὸ ποίμνιον τοῦτο, ἔργον τοῦ σοῦ ζήλου καὶ ἀπαρροῖα τῶν σῶν δεήσεων· αἱ ἀγναὶ αὐταὶ παρθένοι, εὐτολμοὶ καὶ σεμναί, περικυτῆται τὸν ἀπατηλὸν τοῦτον κόσμον, εἰς τὴν ἀνθηρὰν ἡλικίαν, διέβησαν ἐρήμους καὶ δάση, ὄρη καὶ πεδιάδας καὶ ἐντὸς τῶν ἱερῶν τούτων περιβάλων εὗρον σώτηρον ἄτυλον! Εμεδίπασεν ἡ πεδιάς καὶ τὸ ὄρος καὶ ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ καὶ τρομεροῦ δάσους ἀνέκυψε παρὰ δεισος ἱερὸς, ἐνθα ἀφελῆς καὶ ποθητὴ πτωχεῖα περικοσμεῖ τὴν Μονὴν τοῦ Παρκαλήτω

αἱ δὲ τῶν Ἀγίων εἰκόνες, αἱ ἱερὰ λαβάνες καὶ λειψανοθήκαι, οἱ τίμιοι Σταυροὶ οὐδόλως στίλβουσι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἢ τιμαλφῶν λίθων, οὐδὲ ὑπὸ δεξιᾶς καλλιτεχνικῆς γλυφίδος ἐπεξεργάσθησαν, οὐδὲ ἡ ὁροφὴ καὶ οἱ τοῖχοι ἐκ λαμποῦ μαρμάρου κατεσκευάσθησαν, ἀλλ' αὐθόρμητοι προσφορὰ χάριν εὐλαβείας ἀνίδρυσαν καὶ ἐκόσμησαν τὴν Μονὴν καὶ τὸν Νεὸν, αἱ δὲ ἀφελεῖς στήλαι οἱ ὑψηλοὶ θόλοι, αἱ ταπεινὰ ἀψίδες ἡσύχως ἀντηχοῦσι τὰς περιπαθεῖς φωνὰς τῶν εὐσεβῶς ὑμνούντων τὰ ἔργα τοῦ Δημιουργοῦ. Ἀλλ' αἱ μονήρεις αὗται χώραι, οἱ κισσοστεφεῖς τοῖχοι, περικυκλούμενοι παρὰ πυκνῶν φυλλάδων καὶ κλαδίσκων, ἔθθα μόλις μετὰ μεσημβρίαν εἰσδύουσιν ἀκτινέες τινες ἐσπερινῶν φωτῶν, καθίσταντο εὐχαρὲς καὶ θερπὸν ἐνδιαίτημα διὰ τῶν σῶν ζωπρῶν ὀρθαλμῶν. Ἦδη, σοὺ ἀπομακρυνθέντος, θλίψις πανταχοῦ ἐνυπάρχει καὶ κλαυθμός! Ἰδοὺ ἡ ἰσχὺς τῶν σῶν δεήσεων καὶ ἡ γοητεία τῆς σῆς συμπαθείας. Δύναμαι δὲ νὰ προσεύχωμαι ἀκρωμένη ἐτέρων δεήσεων! — Ἐλθέ, πάτερ, ἀδελφε, σὺ ζυγε, φίλε, πρὸς τὴν σὴν κόρην, φίλην, ἐρωμένην, πιστὴν θεράπαινάν, συγκινήθητι ἐκ τοῦ περιπαθεστέρου τῶν ὀνομάτων τοῦ σοῦ Ἑρωτός... τῆς σῆς ἀγάπης... — Τὰ παχέα φύλλα τῶν ὑψικόμενων πιτύων, οἱ σειομένοι καὶ κλίνοντες πρὸς τοὺς βράχους κλάδοι, ἡ ποικιλόχρους θέα τῶν κοιλάδων, τὰ διαυγῆ νάματα τῶν ρυακίων, ὁ ψιθυρισμὸς τῶν πνεύοντων ζεφύρων, τὸ ἡδὺ κελάρισμα τῶν ἀπδόνων οὐδόλως τέρπουσι τὴν μελέτην, οὐδὲ φαιδρύνουσι τὴν καρδίαν ρεμβάζουσας κόρης· ἀλλ' ὑπεράνω τῶν σκιερῶν κοιλωμάτων καὶ ὀπισθεν τοῦ ἱεροῦ περβόλου παρὰ τοὺς τάφους ὡχρὰ μελαγχολία καὶ νεκρικὴ σιγὴ καταμαρμαίνουσα πᾶσαν χλόην κατοικίους, βρῦς δὲ κρότος καταρρέοντων ὑδάτων διαχέει τρομερὰν φρίκην καθ' ἑκπᾶν, τὸ δάσος. Ἐνταῦθα δὲ ὀφείλω νὰ δικνύσω τὸν βίον καὶ ἐνταῦθα νὰ διαμείνω διὰ παντός· ἐνταῦθα, μέχρις οὗ ὁ ἔρως ὑπκούσῃ εἰς τὸν θάνατον! διότι μόνος ὁ θάνατος ἰσχύει νὰ διακόψῃ τὴν σκληρὰν ἄλυσσον τὴν δεσμεύουσάν με μετὰ τῆς ζωῆς, ἡ δὲ ψυχρὰ κόνις καὶ αἱ ἐσθεςμένοι φλόγες διαμενοῦσιν ἐνταῦθα μέχρις οὗ οὐδεμία ἀμαρτία ἔσται ὅπως ἡ ἐμὴ σποδὸς μετὰ τῆς σῆς συνενωθῇ. Δυστυχὴς ἐγώ! Νύμφη τοῦ Χριστοῦ λογιζομένη, εἰμὶ δούλη ἔρωτος ὑπὲρ θνητοῦ! Μείγιστε θεέ, βοήθησόν με! ἀλλὰ πρὸς τί αἱ δεήσεις αὗται; εἰσὶν εὐσεβοὺς μετανόιας ἀπέρροια ἢ ἀπογνώσεως; πάντοτε, τῆς ἱερᾶς ἀγάπης ἀποσυρομένης, τοῦ δὲ ἔρωτος ἐγείροντος βωμὸν ἀπγορευμένων φλογῶν, ἃς ὀφείλω μὲν νὰ βδελύσσωμαι, ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποφύγω καθ' ὅσον τὰς ποθῶ, θλιβομένη μὲν ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος καὶ παραπονουμένη ὑπὲρ τοῦ ἐραστοῦ, ἐπιθυμοῦσα δὲ τὸ ἀμάρτημα, ἐξαπτομένη μὲν ὑπὲρ τῶν πύθων. ἔτα δὲ μεταμελομένη καὶ ἐπιποθεῖσα νέας τέψεις· ποτὲ μὲν ἐνατενίζουσα πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑπὲρ τοῦ ἀμαρτήματος, ποτὲ δὲ διαλογιζομένη τὸ ἀμάρτημα καὶ καταρωμένη τὴν ἀθωότητα, συλλογίζομαι ὅτι οὐδὲν δυσχερέστερον τῷ ἐραστῇ ἢ ἡ λύθη. Δύναται νὰ ἐπουλωθῇ ἡ πληγὴ, ἐνυπάρχοντος

εἰσέτι τοῦ βέλους, νὰ βδελύσσεται τις τὴν προσβολὴν ἐπιποθῶν συνάμα τὸν προσβλέα· δύναται νὰ λησμονηθῇ ἡ ἀμαρτία, ἐνυπάρχουσης τῆς συναισθήσεως, διαχωρίζομένου τοῦ προσφιλοῦς ὅπῃ τοῦ ἀμαρτήματος, τῆς μετανοίας ἀπὸ τοῦ ἔρωτος. Ἀπόπειρα ἀνίσχυρος, εἰς τὴν οὐδόλως συγκατατίθεται καρδία τοσοῦτω συγκεκινημένη, ζωπρὰ καὶ ἀπολεσθεῖσα, ὡς ἡ ἐμὴ. Ὅταν ὅμως αὕτη ἀναλάβῃ ἄνεσιν καὶ γαλήνην, ποσάκις ἀγαπᾷ ἡ μισεῖ, ἀπελπιζέται, συναισθάνεται, συμπάσχει, περιφρονεῖ, διότι τὰ πάντα πράττει ἐκτὸς τῆς λήθης. Ὅταν ὅμως ἡ θρησκεία προσπελάσῃ εἰς ἐρωμένιν καρδίαν ἀνάπτεται ἐντὸς αὐτῆς θεῖον πῦρ, ὃ διαχέει τότε τὴν ἱερὰν αὐτοῦ φλόγα, ὅπως καταβάλλῃ πᾶσαν πονηρὰν φύσιν. Ἐλθέ λοιπὸν, Ἀδελάρδε, καταβάλλον τὴν φύσιν ταύτην, δίδασκον αὐτὴν ἵνα ἐγκαταλείψῃ τὸν ἔρωτα, τὴν ζωὴν, ἐμαυτὴν καὶ σέ, καὶ εἰσδύσῃ ἐκ νέου ἐν ἐμοὶ ὁ Θεός, διότι μόνος ὁ Θεὸς δύναται νὰ ἀναπλήρῃ τὸν Ἀδελάρδον. Ὅπόσον εὐδαίμων ἐστὶν ἡ ἀγνὴ ἀφιερωμένη κόρη! παρὰ τοῦ κόσμου λησμονηθεῖσα, λησμονεῖ αὐτὸν καὶ τὰ αὐτοῦ· ἀθῶοι καὶ ἀφελεῖς οἱ πόθοι αὐτῶν, αἱ δὲ δεήσεις εὐπρόσδεκτοι· τὰ ἔργα διαδέχονται τὰς ἀναπαύσεις, ὡς καὶ ὁ ὕπνος ὑπείκει εἰς τὴν ἐγρήγορσιν· αἱ θλίψεις, αἱ εὐφροσύναι, ὡς καὶ οἱ στεναγμοὶ ἀνυψοῦνται εἰς τὰ οὐράνια, ἡ δὲ χάρις διαχέει τὰς φωτοβόλους αὐτῆς ἀκτίνες· ἄγγελοι δὲ ποτὲ μὲν ψιθυρίζουσιν εἰς τὰς ἀγνάς αὐτῆς ἀκοὰς θείας ὑμνωδίας, ποτὲ δὲ ὀδηγοῦσιν ἐρασμίας ὀπτασίας καὶ περιχρῶσα ὄνειρα, χλοερὸν δὲ καὶ ἀμάραντον θάλλει τὸ ρόδον τῆς οὐρανίας Ἐδέμ· θεῖα καὶ εὖσμα μῦρα ραίνουσιν αἱ πτέρυγες τῶν Σεραφεῖμ, ὃ δὲ θεῖος Νυμφίος ἐτοιμάζει τὸν μακάριον ἀρραβῶνα· χοροὶ δὲ ἀγγέλων καὶ ἁγίων ἐξυμνοῦσι τὸν εὐδαίμονα αὐτῶν ὑμέναιον. Ἀποθνήσκει τέλος, τὸ δὲ πνεῦμα αὐτῆς μετὰ ἱερῶν ὕμνων ἐγκαταλείπει τὸ σκηνώμα τοῦ σώματος, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὸ φῶς τῆς ἀτελευτήτου ἡμέρας. Πάντη διάφοροι ὀπτασίαι καὶ ἐνύπνια μοὶ ταράττουσι τὴν περιπλανώμενην διάνοιαν καὶ καρδίαν, ὅταν ἡ ἡρεμία νύξ διὰ τοῦ σκότους καὶ τῆς σιγῆς καλύψῃ τὴν γῆν· προσέρχονται δὲ τότε ἐντὸς ἐμοῦ αἱ ἀρχαῖαι ἀναμνήσεις, αἱ ὄρμαι, αἱ ἡδέϊαι τέψεις τῆς τρομερᾶς καὶ ἀπαισίας ἐκείνης νυκτός. Ἀποφρὸς νύξ! φεῦ! εἰσέτι ἐνθυμοῦμαι αὐτήν· τῆς δὲ μνήμης ἀναπλούσης τὸ πρῶτον ἀμάρτημα, φρίκη καταλαμβάνει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν· ἀνίσταμαι δὲ τότε καὶ παλαίω, ποτὲ μὲν ἐπιμόνως, ποτὲ δὲ ἀσθενῶς· ποτὲ μὲν νικῶσα, ποτὲ δὲ ἡττωμένη, μέχρις οὗ προσέλθῃ ὁ ὕπνος μετὰ τῆς νάρκης αὐτοῦ εἰς τὰ ἀπυθνηκῶτα μέλη καὶ κτεῖσιν τὴν τεταρχυμένην συνείδησιν· τότε δὲ, τῆς φρίκῃς διαμενοῦσης ἐλευθέρας, τοῦ δὲ ἔρωτος ἀχαλινώτου, πρίστασαι ἐνώπιόν μου καὶ βλέπω τὸ σὸν πρόσωπον, ἀκούω τοὺς σοῦς ἡδυτάτους λόγους, αἰσθάνομαι ἅπασαν τὴν σὴν γοητείαν καὶ σὲ περιπτύσσω εἰς τοὺς κόλπους μου καὶ ἐν τῷ ἔμα ἀφύπνομαι καὶ ἀφίπταται τὸ φάντασμα ἀπλῆς ὡς σὺ τότε δὲ οὐδὲ σὲ βλέπω, οὐδὲ ἀκούω τῆς σῆς φωνῆς· εἰς μάτην δὲ σὲ καλῶ καὶ σὲ

ζητῶ μόνη διαμένω, ἡ δὴ ὅστις! Ἐπανερχεται ὁ ὕπνος· ἀλλ' οὐδόλως παρίστανται ἐκ νέου τὰ προσφιλῆ ὄνειρα, αἱ ἡδέϊαι ὀπτασίαι· πάντα διάφορα ὅμως ἐνύπνια ἐμφανίζονται ἐνώπιόν μου· τότε βλέπω καὶ σὲ ἀληθῶς, ἀλλὰ τεθλιμμένον καὶ ἀπελπι, πλανώμενον ἐπὶ ἀποτόμων κρημνῶν καὶ ὀδυρόμενον ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων δεινῶν· ἔτα ἀτρομήτως ἀναβάνοντα κισσοστεφῇ ἐτοιμόροπον πύργον ἢ ἐπὶ τῆς κορυφῆς σκοπέλου ἡδὴ ἐτοιμοῦ νὰ ριφθῇ ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἀποθῇ ἔρμαιον τῶν κυρᾶτων. Σκοτεινὸς δὲ καὶ νεφελώδης οὐρανός, θυελλώδης πολύφλοισθος θάλασσα καὶ μυκητμός ὀρηκτικῶν καὶ βιαίων ἀνέμων πληροῦσι τὰ πάντα φρίκης· ἐντρομος δὲ τότε ἐγώ περὶ τῆς σῆς ἐπικινδύνου ἀναβάσεως, διαλογιζομένη, μετὰ φόβου σὲ θεωρῶ! σὺ δὲ ἀτρομήτως ἐστίαμενος ἐπὶ τῆς κορυφῆς μοὶ δεικνύεις τὸν Οὐρανόν, κλαίονσα δὲ καὶ ὀδυρομένη τότε κρυυάζω προσκαλοῦσά σε· ὁ τρόμος καὶ αἱ ὀδύναι μ' ἀρυπνίζουσιν· οὕτω δὲ ἀπέρχονται τὰ ὄνειρα καὶ τὰ φαντασιώδη δεινά· σκεπτομένη δὲ τότε περὶ τῆς πραγματικότητος, κλαίω καὶ ὀδύρομαι περὶ τῶν ὑφισταμένων κακῶν. — Σοὶ δὲ, Ἀδελάρδε, ἡ τύχη εὐμενῶς οὕτω πως ὥρισε μικρὰν κόπασιν τῶν θλίψεων καὶ ἡδονῶν, ὃ δὲ σὸς βίος πληροῦται γαλήνης· ὁ σφυγμός διαμένει, οὐδὲ τὸ σὸν αἷμα φλογίζεται, ἀλλ' ὁμοιάζει μὲ τὴν θάλασσαν κατόπιν τῆς καταγίδος, μὲ τὸν ὕπνον τῶν ἁγίων καὶ τὰς ὠραίας φωταυγεῖς ἀκτίνες τῆς ἀνατελλούσης ἡμέρας.

Ἐλθέ λοιπὸν, Ἀδελάρδε — πρὸς τί ὁ φόβος; μὴ ἡ λαμπράς τῆς Ἀφροδίτης ἀνάπτεται ἐνώπιον νεκρῶν; ἢ μὲν φύσις σιγῇ, ἢ δὲ θρησκεία διαγιγνώσκει· σὺ μὲν αἰετοπεψυγμένος, ἢ δὲ Ἐλίξ φλογερός· ἄχ! δυστυχῶς αἱ τελευταῖαι φλόγες ὁμοιάζουσι ταῖς ἐπὶ τῶν τάφων λυχνίαις, αἵτινες φωτίζουσι νεκρὸν καὶ θερμαίνουσιν ἀναφελὴν κάλπην! Ἀχ! τί βλέπω; ὅπου ἂν στρέψω τὸ βλέμμα, εἴτε κινήσω τὸν πόδα, ἢ προσφίλῃς ἰδέα καταδιώκει καὶ καταλαμβάνει τὴν καρδίαν, εἴτε ἐντὸς δρυμῶνων, εἴτε παρὰ ἱερῶν θυσιαστηρίων ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ· αἰετοπεπυγμένος παρὰ πανταχοῦ, ἀκούω τῆς σῆς φωνῆς, εἴτε εἰς τὸ κελάρισμα τῶν πτηνῶν, εἴτε εἰς τὴν γαληνιαζάν πνοὴν τῶν ἀνέμων, εἴτε εἰς τὰς ἱερὰς ὑμνωδίας· ὅταν οἱ ναοὶ πληρῶνται μυροβόλων θυμιαμάτων, τὰ δὲ θυσιαστήρια φεγγοβολῶσι πολυφῶτων λαμπάδων, ὅταν ἀντηχῶσιν ἤχοι εὐφώνων ὀργάνων, σεβάσμιοι ἱερεῖς ψάλλωσι θεῖους ὕμνους, ἢ δὲ ψυχὴ μεταρσιούται εἰς οὐρανίους ὀπτασίας, τότε εἰσέρχεται ἐντὸς μου ἡ ἰδέα καὶ ἐν τῷ ἔμα ἀφίπταται ἱερεῖς, λαμπάδες καὶ ἄπασαι αἱ πομπώδεις παρατάξεις καὶ σὲ μόνον βλέπω, σὲ μόνον ἀκούω, εἰς φλογερὸν δὲ πέλαιος ρίπτεται ἡ τεταραγμένη μου ψυχὴ καὶ τοὶ ὑπάρχουσι φεγγοβολοῦντα θυσιαστήρια, περὶ ἃ οἱ ἄγγελοι πτερυγίζουσι. Ὅταν δὲ, γοιυπετῆς εἰς ταπεινὰς κατακειμένη θλίψεις, πικρὰ μετανοίας δάκρυα ρέωσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου, τότε ἀνασπᾷται ἐνώπιόν μου ἡ θεία χάρις — Ἐλθέ τότε, ἂν τολμᾷς, Ἀδελάρδε, ἐλθέ μεθ' ἀπάσης τῆς σῆς γοητείας, ἀντιποινηθῇ εἰς τὸν Οὐρανόν, φιλονεύκῃσιν ὑπὲρ

τῆς ἐμῆς καρδίας· ἐλθέ, καὶ διὰ τῶν σῶν γοητευτικῶν ὀρθαλμῶν ἐξέλκεψον τὴν φωτοβόλον ἰδέαν τοῦ Οὐρανοῦ, ἀφίρεσον τὴν χάριν, τὰς θλίψεις, τοὺς θρήνους καὶ τὰς δεήσεις καὶ τέλος τὴν ἀνωρελὴν μετάνοιαν· κώλυτον τὴν εἰς τὰς μακαρίους μονὰς μετὰβασίν μου, βοήθησον τὰς δρυμὰς ταύτας καὶ ἀφάρπασόν με ἐκ τοῦ Θεοῦ. Οὐ· χι! φύγε! μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ὅσον ὁ εἰς πόλος τοῦ ἑτέρου· ἀνυψωθήτωσαν δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν νέαι Ἀλπεῖς καὶ ἀπέραντος ὠκεανὸς ἃς διαχωρίσῃ ἡμεῖς· Μὴ ἐλθέ, οὐ· δὲ γράψον, οὐδὲ σκέψητι περὶ ἐμοῦ, οὐδὲ συμμερίσθητι τῶν θλίψεών μου, ἃ· ὑπὲρ σοῦ εἰσέτι αἰσθάνομαι. Σὲ δὲ πολὺ τῶν ὀρκων, ὡς καὶ τὴν ἀνάμνησιν συγκατατίθημαι νὰ παρητήσω· λησμονήσον καὶ σὺ ἐμὲ καὶ παρητήσόν με καὶ μίσποσόν με μάλιστ' ὡς καὶ πᾶν ὅτι ἐμὸν· ὅμως δὲ ὠραῖοι καὶ ἀπαιτῆτοι ὀρθαλμοί, δι' ὧν βλέπετε, ὡς καὶ σὺ πολυλάτρευτος καὶ προσφιλεὶς ἰδέα διὰ παντός ἀπο· χαιρετίζατέ με. Σὺ δὲ γαληνιαζὰ Χάρις, ἀρετὴ Οὐρανοῦ, καλλομένη, θεία λήθη πάσης χριμαζίλου μερίμνης, ἀειθαλῆς παρήγορος ἐλπίς, ὁ γάργαρος τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ σὺ, Πίσ· σις, πρῶτη ἡὼς τῆς Ἀθανασίας, εἰσέλθετε ἐντὸς ἐμοῦ δω· ροῦσαι μοι μακαρίαν καὶ αἰώνιαν ἀνάπαυσιν. Ἐἶδον κατὰ τὴν πολυδύδον ταύτην νύκτα διὰ τῶν ἀμυδρῶν ἀκτί· νων τοῦ φωτός ἀνημένης νεκρικῆς λαμπάδος ἐπὶ τοῦ παρακειμένου δωματίου τοῦ τάφου φίλην σκιάν, πρὸ μικροῦ ἀποθανοῦσαν καὶ φωνὴν ἐξερχομένην τοῦ τάφου, ἥτις ἐφάνετο προσκαλοῦσά με ταπεινῶς, καὶ ἥτις εἰσέτι ἤχει εἰς τὰ ὦτά μου· λέγουσα· Ἐλθέ, ἀδελφὴ Ἐλίξ, ἐν· ταῦθα ἔσται ἡ σὴ διαμονή, ἐνταῦθα παύουσι τὰ δεινά· Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ· ἤμην καὶ ἐγὼ ὡς σὺ τὰ αὐτὰ ὑπέστην, ἀλλ' ἤδη ἐνταῦθα ἀναπαύομαι, ἀγία κόρη, διότι τὰ πάν· τα βαίνουσιν ἡσύχως ἐν τῷ ἀτελευτήτῳ τούτῳ ὕπνῳ· τὸ παρᾶπονον λησμονεῖ τὸν κλαυθμόν, ὃ ἔρως τὸν ὀδυρόμενον, ἢ δεισιδαιμονία ἀπόλλυσι πάντα φόβον ὁ Θεός, καὶ οὐχὶ ὁ ἀνθρώπος ἀπολλεῖ τὰ παραπτώματα. Ἐρχο· μαι, ἀδελφὴ, ἐτοιμάσον τὰ ἀγνὰ ρόδα καὶ τὰ ἀειθα· λῆ κρῖνα τοῦ οὐρανοῦ στεφάνου· ἔρχομαι ἔθθα αἱ περι· πλανώμεναι ψυχὰι εὐρίσκουσιν ἄνεσιν καὶ συγγνώμην, καὶ ἀενάως καίονται αἱ λαμπάδες τῆς θείας ἀγάπης· ἐξαγνιζόμεναι διὰ τῶν πτερόγων τῶν Σεραφεῖμ ἐλθέ καὶ σὺ, Ἀδελάρδε, ὅπως τελέτῃς τὸ εὐσεβὲς καὶ ἱερὸν τοῦ· το καθῆκον καὶ ἐμφυχώσης τὴν ἐμὴν μετὰβασιν εἰς τὴν βουλαίαν τοῦ φωτός. Ἰδοὺ τρέμουσιν αἱ ὀρ· οῦς, οἱ ὀ· φθαλμοὶ κινοῦνται, τὴν τελευταίαν πνοὴν λάβες ὡς καὶ τὴν ἀπερχομένην ψυχὴν. Ἀχ! οὐχί, Ἀδελάρδε! ἐλθέ, ἐνδεδυμένος ἄπασαν τὴν ἱερὰν στολήν, ὅπως μετὰ τρε· μούσης χειρὸς προσφέρῃς εἰς τοὺς ἡμικλείστους ὀρθαλ· μοὺς τὸν τίμιον Σταυρόν· ἔστω δὲ οὗτος κάλυμμα τῶν ὀφθαλμῶν μου, οὐδὲ διδάξόν με ἵνα ἀποθάνω καὶ πρὸ· ἐμοῦ μάθῃς τὸ ἀποθάνειν. Ἀχ! τότε θεώρησον τὴν προσ· φιλεστάτην σου Ἐλίξ· δὲν εἶναι ἀμαρτία τὸ θε· ωρεῖν αὐτήν, ὅταν μάλιστα τὰ ρόδα τῶν περὶ τὸν μα· ρανθῶσι καὶ ἡ τοῦ θανάτου ὠρότης ἐπέλθῃ· ἤδη ἡ τε· λευταία τῶν ὀρθαλμῶν λάμψις ἐξέλειψε διὰ παντός, πεφλημένη Ἀδελάρδε! εὐχλωττε θάνατε, φεῦ! σὺ μὲ·

νον εκφράσεις τὴν πρὸς τὸν ἐραστὴν ὀφειλομένην ἀγάπην.

Ὅταν δὲ ἡ σκληρὰ καὶ ἀδυσώπητος τύχη φθεῖρῃ διὰ παντὸς τὸ τοσοῦτον χάριν σώμα, πρῶτον καὶ μόνον αἷτιον πάσης θλίψεως καὶ εὐφροσύνης, ὅταν δι' ἀγίας ἐκστάσεως καταπαύσων οἱ πόνοι τῆς σῆς μεταβάσεως, φωτειναὶ νεφέλαι μετὰ χοροῦ Ἀγγέλων καταβῶσαι ἐισαχθῶσιν εἰς τοὺς ἀνεωγμένους Οὐρανούς, πηγὰς δόξης, μακάρια δὲ πνεύματα περιπτύξουσιν σὲ δι' ἐμοῦ ἀγάπης, δι' ἧς σὲ ἡγάπησαν. — Εἴθε ὁ αὐτὸς τάφος διὰ παντὸς συνενώσει τὴν κόνιν ἡμῶν, καὶ, εἰ δυνατόν, ὁ ἀτελείτετος ἔρως συνταυτισθῇ μετὰ τοῦ σου δόματος. Μετὰ χρόνου δὲ πολλοῦ ἂν περιπλανώμενοι ἐρασταί, ἐπιστεφθῶσιν ἔσω· τὴν Μοῖνὴν τοῦ Παρκαλήτου ἱστάμενοι παρὰ τὸν ψυχρὸν τοῦ τάφου λίθον, ἔνθα μετὰ τῶν ἐμῶν ὀνυμάτων ἔσται γεγραμμένη ἡ ἱστορία τῶν ἡμετέρων δεινῶν, συγκινούμενοι, χύσωσι περιπαθῆ καὶ ἀγαθὰ δάκρυα, λέγοντες. «Ὀυδὸλως ἐρώμεθα ὡς οὗτοι». Ἐκ δὲ τοῦ χοροῦ ἔνθα τὸ «ὠσαννὰ» ἤχῃ ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ φρικτῇ θυσίᾳ, ἕως συμπαθῆς βλέμματος ἐπὶ τοῦ μνημείου ὅφ' οὗ θάπτονται τὰ ψυχρὰ ἡμῶν ὀστά. καὶ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ Πλάστου ὑπὲρ ἡμῶν συγχώρησιν ἕως εὐαίσθητος, μετὰ πολυετίαν, αἰσθανομένη περὶ πλῆθους δεινὰ καρδίᾳ αὐτῆς πάλλουσα εἰς τὸν ἀπέλπιτον ἔρωτα, ἄρει τὰ ἡμῶν παθήματα, διὰ δὲ τῶν ἐπὶ αὐτῆς ἀναπαύσῃ τὴν περιπλανώμενην σκιάν τῆς Ἑλίζης, ἐγείρῃ, δὲ συνάμα παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ ἐρασταῖς, πικρὰν ἡδονὴν καὶ περιπαθῆ δάκρυα.

Μετάφρασις Δ. Α. Μ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ET JE RÉVAIS.
(M me TASTU)

Πέ μου, ἀγγελουδί, τὸ εὐμορφιά σου βρῖσκεσαι ἐμπροσθέν μου
Γιατί ἔνα ἀνέκφραστο παλμό ξυπνᾷ εἰς τὴν καρδίᾳ μου;
Γιατί τὰ γέλα σου κινεῖ, σὺν νὰ μοῦ λέγῃς καὶ;
Γιατί μὲ βλέπει σπλαγχνικὸ τὸ γαλανὸ σου μάτι;
Ὅχι! δὲν μοῦσαι ἀγνώριστη θὰ εἶδῃς ἄλλα μέρη,
Πέ μου, σὲ ποῖδ' σ' ἀπάντησα στὸν οὐρανὸ ἀστέρη;
Γιὰ πέ μου, ποῦ ν' ἀγροίκησα τὴ θεϊκὴ μιλιὰ σου;
Σὲ ποῖδ' μερὶς νὰ ἐχάριστα τὰ ὀλόχρυσα μαλλιά σου;
Σὲ ποῖδ' κόσμον μαγικὸ νὰ εἶδα τὸ πρόσωπό σου;
Καὶ ποῦ νὰ μοῦ ἔδωκε φίλ' τὸ στόμα τὸ γλυκὸ σου;
Ναί! σὲ γνωρίζω ὀλοθυρῆ τὴν ἀγκαλιὰ μου ἀνοίγω...
Μὰ ὦ μὲ! φουτᾷ ὁ ἀνεμὸς καὶ ἐγὼ μακρὰ θὰ φύγω!
Σὲ περιγιάλι ἀγνώριστο θαλασσοποῦλι ξένο
Τώρα ὁ ἀπλώσω τὰ φτερά καὶ ἄλλοις θὲ νὰ πηγαῖνω.
Μὰ πρὶν γιὰ πάντα χωριστῶ ἐσέ, γλυκεῖά μου ἐλπίδα,
Πῶς ἀπὸ τὰ μάτια σου νὰ κλέψω μίαν ἀχτίδα
Καὶ νὰ τὴν κρύψω μυστικᾷ στήν ἐρημὴν καρδίᾳ μου
Γιὰ νὰ τὴν ἔχω συντροφιά στήν μαύρη μοναξιά μου,
Τὴν ψυχὴν μου ὑπαρξί ὅλο μὲ φῶς νὰ ζῶνῃ,
Στὴν νύκτα τὴν ὀλομυρῆ ποῦ ἐκεῖ θὰ μὲ πλάκωνῃ

Νὰ ζῶ νὰ νὰ θερμαίνομαι ἀπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο,
Τὰ περασμένα νὰ μπορῶ μ' αὐτὸ νὰ διακρίνω.
Νὰ βλέπω μὲς τὰ σύννεφα σὺν τῷ τῷ θωριά σου,
Τ' ἀγγελικὸ χαμόγελο καὶ τὴ γλυκεῖα ματιά σου,
Νὰ ζῶ μὲ σὲ τρισευτυχῆς στῆς μοναξιάς τὴν ὥρα
Καὶ νὰ θαυμάζω ἀθέλητα, καθὼς θαυμάζω τώρα.

[Λιτόνορος, 1875].

ΧΑΡΑΛ. ΑΝΝΙΝΟΣ.

Η ΜΑΝΑ.

ΤΩ ΣΕΒΑΣΤΩ ΜΟΙ ΦΙΛΩ

I. M.

Ιατρφ.

Μά ναι σὲ μάνα; ἀγκαλιὰ ὁ θάνατος πηγαίνει.

A. ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

Βαρετά μ' ἀρρώστητε, γιατρέ,
Τὸ μαῦρο τὸ παιδί μου,
Καὶ μοῦ πᾶνε πῶς εἶν' κακὰ
Κ' ἐσπράζε ἡ ψυχὴ μου.
Πέ μου, γιατρέ μου, εἶναι κακὰ,
Πεθαίνει, τὸ παιδί μου,
Καὶ πᾶνε τὴν ψυχὴν μου.

Τρεῖς μέραις τῶγ' ἄν νεκρὸ.
Τὸ πότισα βοτάνι!
Τῶριζα σ' ἅγια τὴν Ἐκκλησίαν
Ποῦ μοῦ πᾶνε γιὰ νὰ γιάνῃ.
Μ' ἀκόμα τὰ ματάκια του
Δὲ θέλει νὰ μ' ἀνοίξῃ,
Μὲ φῶς νὰ μὲ τυλίξῃ

Τρεῖς μέραις τῶγ' ἄν νεκρὸ,
Γιατρέ, σ' τὴν ἀγκαλιὰ μου
Καὶ δὲν ξυπνᾷ ποῦ τοῦ μιλῇ
Χτυπώντας ἡ καρδιά μου,
Δὲν μοῦ γελᾷ μὲ τὸ φίλι,
Σὺν τῶγ' αὐτῇ μου.
Δὲ καὶ εἶναι πεθαμένο.

Τῶριζα κάρθουνα, γιατρέ,
Μὴν εἶναι ἀδοσκαμένο
Καὶ τοτᾶς σ' τὴν Παναγιά
Γιὰ βασσοπομένο,
Μὰ δὲν γιατρευτῆς, γιατρέ,
Ἀκόμη τὸ παιδί μου,
Τὸ φῶς μου, καὶ ἡ πνοή μου.

Τὸ πῆγα ἡ μὲρ σ' τὸν Παπᾶ
Νὰ μοῦ τὸ κοιωνίσῃ
Κ' εἶδα μὲ τ' ἅγια τὸ Παπᾶ
Στὸ χέρι νὰ θαυμάσῃ

Καὶ νὰ μοῦ λέγῃ ἐπίθους
Καὶ μὲν τὸ παιδί σου,
Σύρε τὰ μαῦρα ντύσου.

Πέ μου, γιατρέ μου, εἶναι νεκρὸ
Νεκρὸ εἶναι τὸ παιδί μου
Κ' ἂν ἔσωσε τοῦ φυγεῖ ἡ ψυχὴ
Τοῦ δίνω τὴν ψυχὴν μου.
Ἄν ἔσωσε τοῦ σβῶσε τὸ φῶς,
Γὰ μάτια μου τοῦ δίνω,
Πέ μου καὶ ἐγὼ τὰ χόρνα.

—Χαροκαμμένη τὸ μικρὸ
Ἐπέθανε παιδί σου!
Τὸ φῶς σου δὲν τὸ πιθυμεῖ,
Δὲ θέλει τὴν ψυχὴν σου.
Γιατρίκα δὲν ἔχει, δύστη, ἡ,
Κλείσας καρδίαν καὶ στόμα
Καὶ θάψατο στὸ χῶμα.

—Εἰς τὰ γένη ὄρη, τὰ βουνά!
Γιατρέ, τί μὲ τρομάζει;
Χριστὸς μὲ τὸ παιδάκι μου,
Γιὰ καλὸ καὶ ἀναστενάζεις;
Βόηθα! γιατρέ μου, εἶναι κακὸ
Ἡ κλίσσα σου σημάδι,
Δὲ βλέπω... εἶναι σκοτάδι...

Κ' ἔλασε ἡ μάνα ἡ δύστηνη
Τὸ φῶς καὶ τὸ παιδί της.
Μὰ δὲν ἐβαρυστέναζε
ἐπὶ συμφορὰ ἡ ψυχὴ της!...

Σεπτέμβριος 1876

Δ. ΠΑΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ. — Ἐντός ἐξοχικῆς τιμῆς οἰκίας τῆς ἡμετέρας
νῆσου κατοικοῦσι τὰ ἑξῆς άτομα: 1 πάππος, 1 μᾶμμη, 3
μητέρες, 5 θυγατέρες, 2 πατέρες, 5 υἱοί, 6 ἐξάδελφοι, 4 ἀνε-
ψιοί, 2 ἀνεψιᾶς, 5 ἀδελφοί, 4 ἀδελφαί, 4 ἑγγονοί, 2 ἐγγόνια,
4 θεία, 1 θεία, 1 χήρα καὶ 1 ἀνδραγαθία, ἡτοι ἐν συνόλῳ ἀ-
τομα 51. Καὶ ὅμως εἶναι ἡ Οὐά. λυτῆς θὰ λάβῃ ἐν καλῷ θάφῳ.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Ο ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ἢ συλλογὴ 10,000 προομιῶν κ.τ.λ. τῆς Ἑλληνικῆς καθολομίας γλώσσας, ὑπὸ
Γεωργίου Καβζαδία, διηγήτορος Δευκαδίου. Τιμὴ συνδρομῆς δι' ἑαυτὸν φύλλον τῆς δόξης Συλλογῆς, ἡπερ-
τιθρομένης καὶ 36 φύλλων, διὰ τὸ ἐξωτερικὸν προπληρωτέον κατὰ μῆνα λ. 60 διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ λ. 50.

Η ΕΝ ΤΑΙΣ ΙΟΝΙΟΙΣ ΝΗΣΟΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ τοῦ ἐντιμωτάτου Οὐίλλιαμ Ἐυκράτ Γλάδστον, ἀρχιεπισκοπῆς Ἀν-
τωνίου Λευκοκόλου Δούμανη. Διανομὴ δευτέρη. Ἡ παρούσα ἀφήγησις δημοσιευθήσεται εἰς 25 ἡμέρας
διανομῆς, ἐκάστη τῶν ὁποίων τιμᾶται δραχ. 1,25. Ἐν Κερκύρᾳ.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ὑπὸ Π. Βεργωτῆ. Ἐν Ἀργεστολίῳ 1876.

ΠΡΩΤΗ, Βυζαντινὴ ἐπιθεώρησις τῶν νεωτέρων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Γραμμάτων καὶ Ἐπιστημῶν, ἐκδομένη
καθ' ἑβδομάδα ἐπιστάσις Μ. Γεδεών. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1876. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ
γραφείῳ τῆς «Κορίνθου».

ΑΓΓΕΛΙΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ

Η

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ 5 ΠΡΑΞΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Σ. ΜΑΝΕΣΣΗ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ φρ. 1.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «ΚΟΡΙΝΘΟΥ»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η ΚΟΡΙΝΝΑ ανταλλάσσεται με πᾶν περιοδικὸν καὶ πᾶσαν ἐφημερίδα, προσέτι δὲ ἀγγέλλει πᾶν βιβλίον, οὗτινος ἀντίτυπον ἤθελε σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΟΙ προμυθεύοντες ὁκτῶ συνδρομηταί, προπληρώνοντας τὴν συνδρομὴν των, λαμβάνουσι τὸ φύλλον ἐπὶ ἐν ἔτος δωρεάν.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ἄρχονται τὴν 1.ην Μαρτίου καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

ΠΑΣΑ ἀφορῶσα τὸ περιοδικὸν ἐπιστολὴ, μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν, εἶναι ἀπαραδεκτὸς

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ περιέχουσιν χρήματα πρέπει ν' ἀποστέλλονται ἐπὶ συστάσει καὶ νὰ ἐπιγράφονται οὕτως· «Πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ περιοδικοῦ ΚΟΡΙΝΝΑ».

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν ἐγγράφως τὴν διεύθυνσιν, ἵνα γνωρίζῃ πᾶς πρέπει νὰ πέμπῃ τὰ φυλλάδια ἄλλως ἢ διευθύνσις θεωρεῖται ἀνεύθυνος.

ΕΝ τῷ ἐξωφύλλῳ καταχωρίζονται παντὸς εἶδους εἰδοποιήσεις. Ἰδιαιτέραι συμφωνίαι ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἢ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ..... δραχ. **6** | ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ...δραχ. **8** | ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ...φράγκ. **8**

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ παρὰ τῷ ἐκδότη κ. Χρήστῳ Σ. Χιώτῃ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ΚΟΡΙΝΝΗΣ, καί μὲν ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἢ ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ, παρὰ τῇ ὁδῷ Ὀδονητρίας.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Γεωργίῳ Σδρίνιζ, τυπογράφῳ ΕΝ ΦΙΛΙΑΤΡΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Κατσάρῳ.

» ΠΑΤΡΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Γ. Κοκκινάκῃ καὶ κ. Διο
νυσίῳ Στραβοπόδῃ.

» ΣΥΡΩ παρὰ τῷ κ. Δημητ. Ἀθηναίῳ καὶ Α. Τσίντῳ.

» ΚΕΡΚΥΡΑΙ παρὰ τῷ κ. Σπυρίδωνι Παπούλῃ.

» ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΙ παρὰ τῷ κ. Ἐπαμινώνδῃ Ἀννίνῳ.

» ΔΕΥΚΑΔΙ παρὰ τῷ κ. Ἰωάννῃ Σταματέλῳ.

» ΝΑΥΠΑΚΤΩ παρὰ τῷ κ. Πλάτῳ Πάνῳ.

» ΠΥΡΓΩ παρὰ τῷ κ. Ἀλεξάνδρῳ Κολατῇ.

» ΧΑΛΚΙΔΙ παρὰ τῇ συντάξει τῆς ἐφημερ. «Εὐβοία».

» ΛΟΝΔΙΝΩ παρὰ τῷ κ. Χ. Ρουσιάνῳ.

» ΚΩΝΣΤ|ΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ κ. Γ. Γουργουράκη.

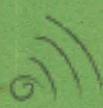
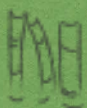
» ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ κ. Ἰωάννῃ Κόκκαλῃ, καὶ
Ἰωάννῃ Κελαχῇ καὶ κ. Δ. Φλαμπουριέρῃ.

» ΝΕΑΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Γιόρκ.

» ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ παρὰ τῷ κ. Αναστασίῳ Παλιατσῷ.

» ΠΟΡΤ—ΣΑΙΤ παρὰ τῷ κ. Γ. Παπανικολάου.

» ΣΜΥΡΝΗ παρὰ τῷ φιλεκπαιδευτικῷ συλλόγῳ ὃ
«Ὀμηρος».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ